Nr. 628. Kraków, Niedziela 12 Grudnia 1915. Rok XXXIV.

NOWA REFORMA

WYDANIE PORANNE

„Nowa Reforma“ wychodzi dwa razy dziennie.

Prenumerata wynosi:

	rocznie:	półrocznie:	kwartalnie:	miesięcznie:
W miejscu	28 kor. 80 h.	14 kor. 40 h.	7 kor. 20 h.	2 kor. 40 h.
W Austro-Węgrzech:				
z jednorazową przesyłką poczt.	36 „ — „	18 „ — „	9 „ — „	3 „ — „
z dwurazową „ „	43 „ — „	21 „ 50 „	10 „ 80 „	3 „ 60 „
W Państwie Niemieckiem	48 „ — „	24 „ — „	12 „ — „	4 „ — „
W innych państwach	60 „ — „	30 „ — „	15 „ — „	5 „ — „

Za odnoszenie do domu miesięcznie 60 hal., kwartalnie 1 kor. 80 hal.

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do **Administracyi „N. Reformy“** w Krakowie.

Redakcya: ul. Jagiellońska 10. Administracya: ul. św. Anny 3.
Telefon Redakcyi 41. Administracyi Nr 241. Dla rozmów **zamiejscowych 1572.**
Nr rach. poczt. Kasy oszczęd 857.484.

Rękopisów nadsyłanych Redakcya nie zwraca.

We Lwowie sprzedaż numerów po 12 hl.: w Biurze dzienników **S. Sokołowskiego,** ulica Jagiellońska 3 i w **Biurze Plohna,** ulica Karola Ludwika 9.

Cena numeru 10 hal., z przesyłką pocztową 12 hal.

Prenumeratę przyjmują:

zamiejscową: Administracya „Nowej Reformy“ i wszystkie urzędy pocztowe; **miejscową:** Administracya „Nowej Reformy“. — Główna trafika w Rynku. — Agencya J. Hopcasa i A. Salomonowej, ul. Szczepańska 9; Biuro dzienników M. Hupczyca, ul. Jagiellońska 7; Trafika w Sukiennicach.

Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: We **Lwowie** Biura dzienników: A. Buchstab, ul. Karola Ludwika 21, S. Sokołowski, ul. Jagiellońska 3. — **W Jarosławiu** J. Soszyńska. — W **Tarnowie** M. Rockach. — W **Wiedniu** Herman Goldschmied (sprzedaż oddzielnych numerów), I. Wollzeile 6. — M. Dukes Nachfolger, Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu). — R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — H. Schalek (Wollzeile). — W **Paryżu** Société Mutuelle de Publicité A. Lorette, directeur, 61 Rue Rougemont.

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracya „Nowej Reformy“ za opłatą od miejsca wiersza drobnem pismem (petit) za pierwszy raz 24 h., za każdy następny raz 18 h. — **Nadesłane** po 80 h. od wiersza. — **Głosy publiczne** po 2 kor. od wiersza. Układ tabelaryczny, cyfrowy, skomplikowany, pierwszy raz 40 h. — **Załączniki** do „Nowej Reformy“ (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia i t. p.) przyjmuje się za cenę 2 kor. od 100 egz. dla zamiejscowych, a 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów.

Na drodze ku konsolidacyi.

Kraków, 12 grudnia.

(k. s.) Logika rozwijających się wypadków i związanych z niemi naszych żądań narodowo-politycznych wytworzyła już dawno konieczność skupienia wszystkich sił w narodzie na wspólnej wszystkim płaszczyznie pracy nad ukształtowaniem naszej narodowej przyszłości. Wszystkie bowiem podejmowane w tej mierze wysiłki i ponoszone ofiary wtedy tylko mogą wydać oczekiwane z takiem utęsknieniem owoce, jeżeli wspólnem ich podłożem będzie — jedność dążeń i harmonia działania.

W pełnem zrozumieniu tej konieczności Naczelny Komitet Narodowy nie tylko nigdy nie zamykał swych podwoi przed pragnącymi pracować z nim razem w ustalonym solidarnie w dniu 16 sierpnia 1914 r. kierunku, ale przeciwnie w ciągu długiego czasu dokładał starań, aby te żywioły, które stanęły poza nim nie z powodu zasadniczego swego przeciwieństwa z tym kierunkiem, weszły doń i współpracowały.

Stronnictwo demokratyczne zapisuje na swoje dobro zasługę, że w tym kierunku oddawna przodowało, dając inicyatywę, przekonując, nawołując, godząc. Powoli wychodziło to stronnictwo z pierwotnego swego odosobnienia w tym względzie. Konieczność znalezienia środków ponownej konsolidacyi sił narodowych utrwalała się w świadomości kół coraz szerszych zarówno w Naczelnym Komitecie Narodowym, jak poza nim.

Jako najskuteczniejszy w tym względzie środek narzucało się zgromadzenie, analogiczne z tem, które przeszło już do historyi pod mianem Krakowskiego Zgromadzenia 16 sierpnia 1914 roku. Zastosowanie jednak tego środka wymagało troskliwych przygotowań. Musiały być najpierw usunięte zasadnicze nieporozumienia i rozbieżności, które z biegiem czasu ustaliły się i skondenzowały niejako w problemie stosunku Nacz. Komitetu Nar. do Koła polskiego. Istniejące na gruncie tego problemu — pewne odchylenie poglądów (nie był to zatarg) i wyrażającego je praktycznego postępowania, musiało być przedtem usunięte. N. K. N. objawił w tym kierunku największą sumę dobrej woli. Na ostatniej Komisyi politycznej Koła polskiego prezes Nacz. Komitetu Nar. wyraził gotowość najdalszych ustępstw zarówno osobistych, jak Komitetu, jako takiego, pod warunkiem atoli, że konstrukcya partyjna obu ciał: Koła polskiego i N. K. N., będzie ujednostajnioną, to jest, że w Kole polskiem, czy też w jego mającym działać organie, — w komisyi politycznej, znajdą zastępstwo stronnictwa, w Naczelnym Komitecie Narodowym reprezentowane, a w Kole polskiem nie zasiadające.

Tak postawiona kwestya, ujęta w formę wniosku dra Krogulskiego stała się przedmiotem dalszego opracowania. Zwołany »ad hoc« pełny N. K. N. roztrząsał ją w dwudniowych obradach, akceptując ostatecznie stanowisko prezesa.

Chodziło teraz o to, w jaki sposób spełnić ten zasadniczy warunek ujednostajnienia konstrukcyi partyjnej obu naszych ciał reprezentacyjnych. Nastręczały się dwa sposoby: albo kooptacya do Komisyi politycznej Koła polskiego przedstawicieli tych stronnictw z N. K. N., które w Kole nie zasiadają, albo po prostu ich wstąpienie do Koła. — Kooptacya nie ma wprawdzie uzasadnienia w statucie Koła, ale ma precedens, ponieważ do Komisyi politycznej kooptowano członków Izby Panów. Poza tem jednak kooptacya ta przedstawiałaby także pewne słabe strony ze względu na stosunki międzypartyjne, i wskutek tego nie dawałaby gwarancyi trwałości osiągniętej przez nią konsolidacyi.

Znacznie prostszym, pewniejszym i kulturniejszym sposobem wydawało się wstąpienie socyalistów polskich — bo o nich to przedewszystkiem chodzi — do Koła polskiego. Myśl tę na wspomnianem już posiedzeniu N. K. N. sformułował piszący te słowa, zwracając się równocześnie do socyalistów z gorącem wezwaniem, aby wysnuli ostatnią konsekwencyę ze swej gorliwej patryotycznej działalności i aby wstąpili do Koła. Sformułowana w ten sposób myśl padła na grunt należycie już — jak się niebawem okazało — przez rozwój wypadków przygotowany. Socyaliści rozważywszy wszystkie argumenta »za« i »przeciw« postanowili w zasadzie wstąpić do Koła. Do Wiednia wyjechała wybrana w tym celu Komisya Nacz. Kom. Narodowego dla nawiązania rokowań z prezesem Koła polskiego na następujących zasadach:

1. Socyaliści wstępują do Koła polskiego, otrzymując w niem, jako grupa partyjna, wszystkie uprawnienia innych grup partyjnych.

2. Do Komisyi politycznej Koła polskiego wejdzie w drodze kooptacyi reprezentacya zastąpionych w N. K. N. dawnych organizacyj militarnych.

3. Prezesurę N. K. N. obejmie prezes Koła polskiego.

Na posiedzeniu, odbytem u dra Bilińskiego w poniedziałek 6 b. m. wszystkie te trzy zasady objęte w »iunctim«, stały się przedmiotem rozważań, których rezultat jest dodatni. Prezes Koła zajął wobec nich stanowisko życzliwe i przyrzekł w najkrótszym czasie poczynić kroki, związane z zamierzonem wstąpieniem socyalistów do Koła i z kwestyami, objętemi obiema dalszemi zasadami. Wobec tego należy przypuszczać, że finalizacya całej sprawy pójdzie już raźno i że Nowy Rok zastanie już ponowną konsolidacyę polskiej polityki narodowej, jako fakt dokonany.

Czyż potrzeba rozwodzić się nad znaczeniem i doniosłością tego faktu? Wszakżeż nie tylko my sami, ale nawet obcy, zwracali ciągle uwagę na istniejące w narodzie rozbicie polityczne, w niem upatrując główną przeszkodę skutecznej pracy nad kształtowaniem naszej przyszłości narodowej w dzisiejszym epokowym momencie. Decyzya N. K. N. i postanowienie socyalistów wejścia do Koła stwarzają podstawowe warunki konsolidacyi politycznej narodu i usuwając argumenty, któremi się dotąd w dobrej, czy złej wierze posługiwano, usuwają również owe przeszkody skutecznego działania.

Uzupełnienie lewicy Koła polskiego, po którem, oby jak najrychlej nastąpiło uzupełnienie prawicy Nacz. Kom. Narodowego, stanowi punkt zwrotny w rozwoju naszej polityki narodowej w obecnej, w tak olbrzymie rozstrzygnięcia brzemiennej dobie. Kiedyś dopiero historya oceni w pełni znaczenie prawdziwe tego kroku.

Nam pozostaje tylko cieszyć się, że przygotowuje się rzecz, o której rozum i instynkt mówią nam, że jest zbawienną i z radości tej czerpać nową energię do dalszej, niestrudzonej pracy nad budową przyszłości Ojczyzny.

Komunikat sztabu austro-węgierskiego.

(Telegram c. k. Biura korespondencyjnego.)

Wiedeń, 12 grudnia.

Urzędowo ogłaszają dnia 11 grudnia 1915:

Rosyjski teren wojny.

Koło Czartoryska przepędziliśmy rosyjski oddział wywiadowczy. Zresztą spokój na całym froncie.

Włoski teren wojny.

Walki działowe w Judicarii rozszerzają się obecnie także na obszar na zachód od doliny Chese. W odcinku między tą doliną a doliną Concei został nasz wysunięty naprzód posterunek na Monte Vies cofnięty przed przeważającemi siłami nieprzyjacielskiemi. Słabe ataki Włochów w Dolomitach przeciw siodłu Sief a w Goryckiem przeciw północnemu stokowi Monte San Michele zostały odparte.

Południowo-wschodni teren wojny.

W walkach ze strażami tylnemi na obszarze czarnogórskim wzięto ponownie przeszło 400 jeńców.

Zastępca szefa sztabu generaln., v. Höfer,
marszałek polny porucznik.

Atak eskadry lotniczej na Ankonę.

(Telegram c. k. Biura korespondencyjnego.)

Wiedeń, 12 grudnia.

Urzędowo ogłaszają dnia 11 grudnia 1915:

Dnia 10 grudnia po południu obrzuciła jedna z naszych eskadr aparatów lotniczych morskich bardzo skutecznie bombami w Ankonie dworzec kolejowy, elektrownię, gazometr i budynki wojskowe. Mimo ognia szrapnelowego z kilku dział i bardzo niekorzystnej pogody powróciły wszystkie samoloty cało.

Komenda floty.

Komunikat naczelnego kierownictwa armii niemieckiej.

(Telegram c. k. Biura korespondencyjnego.)

Berlin, 12 grudnia.

(Biuro Wolffa). Wielka główna kwatera, dnia 11 grudnia 1915.

Zachodni teren wojny.

Na wielu miejscach frontu żywa działalność obustronna artyleryi. Po silnem przygotowaniu artyleryi zaatakowali ponownie Francuzi wieczorem nasze stanowisko na wzgórzu 193 i na wschód tego wzgórza (na północny wschód od Souain). Atak został odparty. Pozycya ta znajduje się tak samo silnie w naszych rękach, jak nam nie mogła być także wydarta przez najśmielsze przeciwnie brzmiące twierdzenia francuskich sprawozdań dziennych ostatniego czasu.

Wschodni teren wojny.

Położenie u grup wojska generałów marszałków polnych Hindenburga i ks. Leopolda bawarskiego jest niezmienione.

Grupa wojska generała Linsingena.

Atak rosyjski załamał się wśród wielkich strat na północ od kolei Kowel—Sarny przed linią austro-węgierską. Na północ od Czartoryska oddziały wywiadowcze nieprzyjaciela, które posunęły się na zachodni brzeg rzeki, zostały znów z powrotem przepędzone.

Bałkański teren wojny.

Nie było żadnych istotnych wydarzeń.
O armiach bułgarskich niema jeszcze żadnych nowych wiadomości.

Naczelne kierownictwo armii.

Ogólny atak Bułgarów na ekspedycyę salonicką.

(Tel. wł. »Nowej Reformy«).

Wiedeń, 12 grudnia.

Z Konstantynopola donoszą:

Według wiadomości, nadchodzących z Salonik i z Aten, **rozpoczęli Bułgarzy na całym froncie ogólny atak na wojska anglo-francuskie.** Podobno Bułgarzy skoncentrowali bardzo wielkie siły wraz z ciężką artyleryą i spodziewają się, że **odeprą wojska czwórsojuszu aż do granicy greckiej.**

Pod Valandovem, Demir Kapu i Strumicą toczą się zacięte walki. Dotychczas udawało się wojskom »entente« przeszkodzić Bułgarom w przeprawieniu się przez Wardar pod Strumicą. Mimo to w greckich kołach wojskowych panuje wrażenie, że wojska, które czwórsojusz wysadził na ląd w Salonikach, już z powodu braku dostatecznych posiłków nie zdołają się trwale utrzymać. Niektóre zarządzenia wskazują, że **Sarrail przygotowuje ogólny odwrót przez grecką granicę. Roboty fortyfikacyjne pod Salonikami najwidoczniej mają na celu zabezpieczyć wsadzenie wojsk na okręty.**

Odwrót Francuzów.

Wiedeń, 12 grudnia.

Z Bukaresztu donoszą:

Z angielskiego źródła pochodząca wiadomość z Aten przyznaje, że **wojska francuskie nie są w stanie opierać się atakom bułgarskim i powoli cofają się ku greckiej granicy.** Francuskie wojska kolonialne absolutnie nie mogą sprostać w walce z Bułgarami. Przy atakach na bagnety w wielu miejscach rzucały się w paniczną ucieczkę. Straty francuskie przekroczyły już 10.000 zabitych i rannych. Z wysadzonych dotychczas na ląd 170.000 żołnierzy stoi na froncie około 140.000.

Urzędowe sprawozdania bułgarskie.

(Telegram c. k. Biura koresp.)

Sofia, 12 grudnia.

(Agencya bułgarska). Sprawozdanie urzędowe o operacyach z 8 grudnia:

Pościg za Anglikami i Francuzami po obu brzegach Wardaru jako też z Kosturino w kierunku ku Gabrovo trwa dalej. Wojska nasze w tym dniu osiągnęły znaczne rezultaty. Po klęsce jednego batalionu francuskiego koło wsi Petrowo w dniu 6 bm., o czem donosiliśmy, Francuzi skoncentrowali w okolicy tego punktu część swych wojsk cofających się od Demir Kapu i zasilili je innemi częściami wojska z okolicy Gewgheli.

Dziś o 7 rano **podjęto znów walkę na froncie Mirowka—Petrowo. Po tęgim ataku oddziały nasze opanowały dwa strome pasma wzgórz i wyparły Francuzów, którzy opuścili swe stanowiska i uciekli ku Wardarowi.** Większość jeńców należy do pułków francuskich nr. 45, 148 i 284. Tylko kilka słabszych oddziałów zdołało się odwrotem uratować.

Kolumna nasza, posuwająca się naprzód w dolinie Wardaru, odparłszy straże tylne armii francuskiej koło wsi Klissura, zbliżyła się tuż do nieprzyjaciela aż koło wsi Dawidowo, przyczem zdobyła dwa karabiny maszynowe i wzięła do niewoli 100 żołnierzy z pułków nr. 84, 255, 243 i 260. W górach rozprószeni są jeszcze inni jeńcy francuscy.

Kolumny, posuwające się naprzód na lewym brzegu Wardaru, zaatakowały nagle stanowiska nad ujściem rzeki Woda Dolna. To stanowisko Francuzi otoczyli wielu szańcami i zasiekami z drutów. **Zachwiani na swych pozycyach, Francuzi rozpoczęli w wielkim nieładzie odwrót ku wsi Gradec.** Wojska nasze ścigały ich. Przyszło do zaciętej walki w ulicach wsi. W końcu około 5 rano **wypędzono Francuzów ze wsi.** Uciekali oni w pełnym nieporządku w kierunku ku Hudovo i pozostawili wielu jeńców. Liczba zabitych w tej walce Francuzów jest jeszcze większa, gdyż przyszło dwukrotnie do walki na bagnety. Polegli i jeńcy należą do pułków nr. 344, 371 i 372.

Oddziały nasze, które ścigały Anglików i Francuzów na południe od Kosturino w kierunku ku Rabrovo—Valandovo, po zaciętej walce, trwającej cały dzień, **opanowały silne stanowiska Anglików i Francuzów na linii Memisli—Kajali na południe od Zlecevo—Terceli.** Anglicy i Francuzi umocnili byli to stanowisko zaraz po wysadzeniu swoich wojsk w Salonikach i zrobili z niego pierwszorzędną linię obronną, zaopatrzoną w silną artyleryę. **Wzięliśmy tam 400 Anglików do niewoli, zdobyliśmy 10 angielskich dział z amunicyą.** Polegli i wzięci do niewoli Francuzi noszą numery pułków 175 i 176. Niektórzy z nich należą do drugiego pułku żuawów. **Anglicy i Francuzi cofają się spiesznie na południe linii Gabrovo—Valandovo przez rzekę Kozlu Dere.** W tym odcinku frontu Anglicy i Francuzi ponieśli nader wielkie straty w zabitych i rannych, których zresztą w pospiechu nie mogli ze sobą zabrać — Walki trwają dalej.

Sofia, 12 grudnia.

9 grudnia. Nasz pościg po obu stronach Wardaru i na południe od Kosturino trwa dalej. Anglicy i Francuzi, zaopatrzeni w silną artyleryę i wiele karabinów maszynowych, stawiają na swojem stanowisku rozpaczliwy opór. Ponieważ jednak nie mogą wytrzymać silnego naporu naszych wojsk, **opuszczają szybko swe stanowiska i cofają się.**

Kolumny nasze, ścigające nieprzyjaciela po obu brzegach Wardaru, **przeszły już poza wyjście południowe doliny koło Demir Kapu** i dotarły na południe od stacyi kolejowej Mirnowce. Na prawym brzegu Wardaru wzięliśmy do niewoli żołnierzy francuskich pułków nr. 421, 148, 48 i 84.

Wojska nasze, posuwające się naprzód na południe od Kosturino, dotarły do rzeki Kozlu Dere i **obsadziły wsie Caikali, Tatarli, Rabrovo, Valandovo i Hudova, gdzie były stanowiska głównej kwatery generała Sarraila.** Francuzi podpalili dworzec w Hudovie i Mirnovcach.

Koło dworca w Hudovie zdobyliśmy na Francuzach 500 pak patronów, wiele prowiantu, materyału sanitarnego i innego materyału. Koło dworca Mirnovce zdobyliśmy 30.000 klg. pszenicy, beczki z masłem kokosowem, wina itd. Na Anglikach zaś zdobyliśmy 5 karabinów maszynowych i wiele karabinów zwykłych. Na stanowiskach nieprzyjacielskich leżą porozrzucane w wielkiej ilości karabiny, materyał telegraficzny i wojenny. Na stanowiskach angielskich znaleziono mnóstwo koców do pokrywania.

Straty nasze są nieznaczne, straty nieprzyjaciela ogromne. **Pole walki zasiane jest zwłokami Anglików i Francuzów tudzież pozostawionymi rannymi, z których wielu od 3 do 4 dni było bez zaopatrzenia.** Ostatni opowiadają, że ich lekarze już na początku walki uciekli. — **Przy każdym odwrocie Anglicy i Francuzi zabierali ze sobą całą ludność.**

Na froncie serbskim wojska nasze po zajęciu Ochrydy posuwają się naprzód na brzegu północnym jeziora Ochryda ku Strudze. **Połowa wschodnia Stragi na prawym brzegu Drinu znajduje się już w naszych rękach.** Nieprzyjaciel zniszczył most na Drinie w mieście i stawia na lewym brzegu rzeki opór.

Serbscy deputowani w Salonikach.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Medyolan, 12 grudnia.

»Secolo« donosi, że w Salonikach bawi przeszło 50 serbskich deputowanych z prezydentem skupczyny i sekretarzem i odbywają w hotelu Olimpijskim posiedzenia.

Komunikat turecki.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Konstantynopol, 12 grudnia.

(Doniesienie agencyi telegr. Milli). Główna kwatera turecka donosi:

Na froncie Iraku w części północnej i zachodniej **zbliżyły się nasze wojska jeszcze bardziej do stanowisk nieprzyjaciela koło Kut-el-Amara i zmusiły prawe skrzydło nieprzyjacielskie, znajdujące się na prawym brzegu rzeki, do cofnięcia się do Kut-el-Amara. W części wschodniej zawładnęliśmy mostem na rzece i zmusiliśmy do oddalenia się w kierunku Kut-el-Amara kilka nieprzyjacielskich oddziałów i kanonierek.**

Na froncie dardanelskim, na froncie Anaforty, wyrządziła nasza artylerya wielkie szkody, w nieprzyjacielskich rowach strzeleckich i stanowiskach artyleryi. W odcinku Ariburnu zacięta walka artyleryi i bomb. W odcinku Sedil-Bahr zmusiła nasza artylerya nieprzyjaciela do zaprzestania rzucania bomb oraz zmusiła do milczenia nieprzyjacielską artyleryę.

Narady koalicyi.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Paryż, 12 grudnia.

Przedstawiciele koalicyi odbyli w ministerstwie spraw zagranicznych ponowną konferencyę, na której byli obecni Grey i Kitchener. Generał Porro odjechał do Rzymu.

O pośrednictwo pokojowe Szwajcaryi.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Berno, 12 grudnia.

Na posiedzeniu rady narodowej wniosła frakcya socyalno-demokratyczna zapytanie, czy **rada związkowa sama czy też razem z rządami innych krajów zamierza zaofiarować państwom, prowadzącym wojnę, swe dobre usługi w celu szybkiego sprowadzenia zawieszenia broni i wdrożenia rokowań pokojowych.**

Groźby Wilsona.

Nasz telegram poranny podał iskrowe doniesienie Biura Wolffa z Waszyngtonu tej treści, że dzienniki amerykańskie zapowiadają nowe przesilenie w stosunku między Niemcami i Ameryką, które będzie jeszcze niebezpieczniejsze, niż zatarg o »Lusitanię«. W pewnym związku z tem doniesieniem, jak się zdaje, stoi też fakt, że rząd Stanów Zjednoczonych wyraził wobec rządu niemieckiego życzenie, aby tenże odwołał swoich dwóch attachés, jednego dla wojska, drugiego dla marynarki, w niemieckiej ambasadzie w Waszyngtonie. Telegram, który o tem doniósł, zaznaczył, że brak na razie bliższych wiadomości co do motywów, które skłoniły rząd amerykański do takiego kroku. Również telegram poranny o głosach »New York Worlda« i »Tribune« jest niejasny, chociaż frapujący. Wszystko to zaś nabiera tem większego znaczenia, że dzieje się właśnie podczas obrad kongresu, zagajonych, jak wiadomo, przez bardzo znamienne orędzie prezydenta Wilsona. Tekst autentyczny tego orędzia nie jest jeszcze znany, posiadamy tylko jego streszczenie, zredagowane przez Biuro Reutera, które z pewnością postarało się o przekręcenie lub tendencyjne uwydatnienie pewnych ustępów orędzia. Jeden z tych ustępów jest więc podobno pełen aluzyj do Niemiec, a chociaż wprost w tę stronę nie wskazuje, obwinia Niemców amerykańskich — gdyż ci są rozumiani przez »obywateli urodzonych pod obcą flagą, a naturalizowanych w Ameryce« — że usiłują skompromitować autorytet i dobre imię rządu amerykańskiego i wiedzeni żądzą zemsty, usiłują zniszczyć przemysł amerykański. Prezydent wzywa kongres do uchwalenia ustaw przeciw tego rodzaju intrygom, gdyż »takie anarchistyczne kreatury, pełne zajadłości i perfidyi, musi się wytępić«.

Dzienniki niemieckie wyrażają zdumienie z powodu tonu, jaki przybrał Wilson. »Frankfurter Ztg.« zaznacza:

»O przyczynach, jakie po przywróceniu przyjaznych stosunków urzędowych znowu skłoniły Wilsona do szorstkiego wystąpienia, my w Niemczech wiemy bardzo mało. Czy jest rzeczą bardzo mądrą pozwalać tylko na niejasne napomykania o rzeczach, które prasa naszych nieprzyjaciół szeroko omawia, o tem wątpimy. Jeżeli Niemcy popełnili jakie błędy lub coś jeszcze gorszego, to oczywiście nie można tego pochwalić, ani wziąć na karb naszej polityki i naszego charakteru narodowego. Niestety, zdaje się, jakoby w procesach z ostatniego czasu dwie osobistości przydzielone do niemieckiej ambasady w Waszyngtonie, były wymienione w sposób, którego nie możemy bliżej określić z powyżej podanej

przyczyny. Jeżeli stanowisko tych panów zostało zachwiane, to przy istniejących już tarciach byłoby to rzeczą z pewnością niemiłą, gdyż dyplomacya ma swój osobny kodeks. — W każdym razie spodziewamy się, że stanowisko ambasadora, hr. Bernstorffa, pozostanie wśród tych zawikłań nienaruszone. Nasze kierownictwo spraw zagranicznych właśnie wobec Stanów Zjednoczonych okazało wiele taktu, i byłoby rzeczą ubolewania godną, gdyby po szczęśliwem przebyciu niebezpiecznego rzeczonego konfliktu (w sprawie »Lusitanii«) tę dobrą robotę zniszczyły osobiste urazy lub to, co pan Wilson nazywa spiskami.«

Nieco inaczej wyraża się o orędziu półoficyalny »Berliner Lokal-Anzeiger«. Przypomina on, że Wilson już parę tygodni temu uznał za stosowne udzielić Niemcom amerykańskim jak najsurowszej admonicyi. A dalej pisze:

»Jeżeli Wilson rzucił swe groźby pod adresem Niemców amerykańskich, to może być pewny, że niemiecko-amerykański ład odpowie mu tak samo silnem echem, jak silnie w jego stronę zawołano. Nasi przyjaciele poza wielkiemi wodami mają dość odwagi na to, ażeby się rozprawić z głową państwa z tą nieustraszonością, jaka w Nowym świecie zalicza się do najwyższych praw człowieka. Jestto rzeczą domową sprawa narodu amerykańskiego, do której się mieszać nie potrzebujemy. Zaczepieni sami zresztą będą lepiej wiedzieli, jakie wypadki prezydent miał na oku i jakie to straszne niebezpieczeństwa widzi on jako grożące poruczonemu jego pieczy krajowi. Może, zajęci tą sobą, nie widzimy stąd, czy i o ile Stany Zjednoczone mają powód do troski tak wielkiej. Stąd możemy tylko tyle zobaczyć, że Ameryka ma konjunkturę handlową, jakiej nigdy nie miała, że opływa w złoto i bliską jest przeświadczenia brytyjskiej supremacyi w handlu światowym.«

Późniejsze wypadki zapewne wyjaśnią bliżej, jakie są przyczyny dąsów amerykańskich. Co do Wilsona zaś, to jedno jest wiadome: Jego gniew przeciw Niemcom amerykańskim w niemałym stopniu opiera się na rachubach — wyborczych. W przyszłym roku ma się odbyć wybór prezydenta. Wilson opiera się na partyi demokratycznej, atoli wybory listopadowe do kongresu wypadły na niekorzyść tej partyi, przedewszystkiem z tego powodu, że secesyoniści z partyi republikańskiej wrócili znów na łono starej partyi. Jestto dla demokratów fatalną wróżbą, gdyż w roku 1912 zwyciężyli oni właśnie dzięki tej secesyi. Wilson osiadł na krześle prezydenta jako kandydat mniejszości. Filozoficzny profesor i pacyfista okazuje się niezłym politykiem, gdy zaczyna poruszać struny, które dotychczas były monopolem partyi republikańskiej. Niedawno w mowie wygłoszonej w Manhattan prawił szeroko o potrzebie zbrojenia się Ameryki i to samo powtórzył w orędziu; uderza zaś na Niemców amerykańskich, ponieważ chce się wsławić, jako chorąży prawdziwego, niesfałszowanego panamerykanizmu i z tem hasłem pójść do walki wyborczej. Wojna europejska bądź co bądź oddziała na Amerykę zatrważająco, militaryści i imperyaliści mają teraz wdzięczne pole do roboty agitacyjnej. Kto się chce ludowi podobać, musi wołać o »pogotowie« i wygrażać w którąś stronę pięścią, wkrótce już zbrojną. Stąd szybka ewolucya w poglądach Wilsona. W zeszłym roku jeszcze drwił z agitacyi militarnej Roosevelta, dziś sam głosi potrzebę zbrojeń — i eksploatuje nastrój antyniemiecki w Ameryce, gdyż wie z góry, że wpływowi Niemcy amerykańscy przy wyborach co najmniej go nie poprą.

Listy z Chełmu.

(Korespondencya »Nowej Reformy«.)

— 5 grudnia.

Pożoga i zniszczenie, głód i mór krwawą swą ręką znaczyły ślady szczególniej na naszej cichej, spokojnej wsi polskiej. Jakby wróciło średniowiecze: miasta stały się przytułkami wygnanych z ojczystych zagród włościan, przemieniły się w schroniska dla tych, którym zabrakło ziemi na ojczystym zagonie. Miasta ocalały i utrzymały znowu swe stanowisko, jako ogniska, z których promieniał moralny i materyalny dobrobyt. Wsie obróciły się w popioły i zgliszcza. I obwód chełmski dotknął ten sam los. Przez tutejsze wsie przesunął się ognisty »walec parowy« rosyjski, który wbrew swemu przeznaczeniu działając wstecz, miażdżył tysiące istnień niewinnej ludności cywilnej. Po wycofaniu się Rosyan okolicę Chełmu zaległa cisza grobowa. Pozostałym przy życiu opadły ręce, odeszła ochota do życia i czynu. Gdy aktorowie strasznego dramatu usunęli się ze sceny, odsłonił się widok, który trudno sobie wyobrazić na podstawie opisów, jeśli się go nie oglądało naocznie.

W tej przełomowej chwili dla obwodu chełmskiego rzucili się do pracy ludzie, którym drogą ziemia polska i jej przyszłość. W końcu września b. r. zawiązał się z inicyatywy Komitetu Obywatelskiego m. Warszawy komitet dla ziemi chełmskiej. Z Warszawy szła inicyatywa, to miasto było sercem, które wlewało ciepłą krew w chwilowo obumarłe człony naszej ziemi. W stolicy miano dokładne informacye, na kim w Chełmskiem można polegać, kto nadaje się do pracy ekonomicznego odnowienia powiatu. Według danych wskazówek, uproszono i równocześnie wydelegowano odpowiednich członków komitetu. Organizacya i posłuch godne zazdrości. Lubelskie miało wcześniej podobną organizacyę, komitet więc chełmski uzależniono bezpośrednio od lubelskiego, a pośrednio od warszawskiego. Po rozdzieleniu okupowanych obszarów na niemieckie i austryackie, stosunki Lublina z Warszawą się urwały, przez co pośrednio i Chełm przestał się z polską metropolią komunikować. Organem wyższym dla powiatowego komitetu chełmskiego stał się z konieczności okręgowy komitet w Lublinie. Komitet obywatelski lubelski, na żądanie władz austryackich, przekształcił się na Komitet ratunkowy ziemi lubelskiej. Za nim poszedł komitet chełmski i dnia 19 października otrzymał zatwierdzenie statutów, jako »Komitet Ratunkowy powiatu chełmskiego«.

Na czele Komitetu stoi prezes Mieczysław Boduszyński. Prezesem zarządu jest p. Felicyan Lechnicki. Do zarządu należy 4 członków: pp. J. Budny, W. Cott, Z. Marcinkowski, Z. Lechnicki. Nadto w skład Komitetu wchodzą delegaci 13 gmin ¹), 2 delegaci komitetu miejskiego m. Chełma i 3 włościanie. Posiedzenia odbywa Komitet: raz w miesiącu ogólne, raz na tydzień zarządu. Zadania Komitetu tworzą: 1) zorganizowanie administracyi gminnej z zatrzymaniem dawnego samorządu gminnego; 2) zaopatrywanie ludności w środki żywności; 3) przywrócenie sądownictwa gminnego i pokojowego; 4) kwestye sanitarne (po wsiach zarządzanie aptek, sprowadzanie lekarzy i t. d.; 5) szkolnictwo wiejskie początkowe.

Nie miał Komitet trudności ze zorganizowaniem administracyi gminnej. W razie potrzeby przychodziły władze austryackie z pomocą. Pośrednikiem między gminą, a Komitetem jest wójt, najważniejszy ludowy organ wykonawczy.

Odbudowanie sądownictwa było o tyle łatwiejsze, że sędziów wskazywał z początkiem Centralny Komitet warszawski. Okazało się, że dla sądów gminnych i pokojowych posiadamy dostateczną w tych stronach ilość polskich sędziów. Urzędowym w tych sądach jest język polski.

Z kwestyami sanitarnemi nie można się było uporać tak łatwo. W powiecie grasowały: cholera, tyfus brzuszny, ospa i szkarlatyna. Komitet widział się wobec grasujących epidemij bezsilnym wskutek braku lekarzy. Bardzo ciężkie zadanie spadło na barki jedynego na Chełm i okolicę lekarza, dra Pałęzowskiego. Komitet uporządkował szpital powiatowy w Chełmie, przyczyniając się tem do zmniejszenia nędzy ludności, smaganej zaraźliwemi chorobami. Obecnie zdarzają się wypadki tyfusu brzusznego, inne zarazy wygasły.

O szkołach polskich pod zarządem rosyjskim w uciśnionej Chełmszczyźnie nie było mowy. Czyż »poczciwy« biskup Eulogiusz, głoszący hasła chrześcijańskiej miłości bliźniego, na darmo pracował w tych stronach nad wytępieniem polskości? Obecnie Polacy, uwolnieni z pod jego świątobliwej, niedźwiedziej łapy, mają po gminach szkoły polskie. Szkoły te łączą w sobie typ ochronki i szkoły wiejskiej. Są to ochronki-szkółki. Takich szkółek mamy w powiecie obecnie kilkadziesiąt. Język polski jest wykładowym. Dla nauczycieli i nauczycielek odbyły się Lublinie kursa przygotowawcze. Za płacę 50 rb. miesięcznie pozyskano siły nauczycielskie tylko na sezon zimowy, nie wykluczając ewentualności przedłużenia terminu. Siły są przygodne, jednak zadowalająco dotąd spełniają zadanie, bo dużo może, kto »chce chcieć«. Wydatki pokrywa się jeszcze z funduszu, ofiarowanego w swoim czasie na ten cel przez Centralny Komitet warszawski. Nadto każde dziecko w szkółce-ochronce opłaca na potrzeby szkoły 1 rb. miesięcznie. Dobry początek organizacyi szkółek wiejskich, sprężystość w ich prowadzeniu i jak najżyczliwsza opieka władz austryackich — są dobremi prognozami na przyszłość dla ludowego szkolnictwa w Chełmskiem.

Poza duchowemi potrzebami nie zapomniał Komitet i o materyalnych kwestyach, odnoszących się do wyżywienia i przezimowania włościaństwa, dotkniętego ciężko wypadkami wojennemi. Sprawa zaprowiantowania ogołoconej z środków do życia ludności stanowi prawie najtrudniejsze dla Komitetu zadanie. — W prostym stosunku do wymagań powiększono wysiłki. Dla pomocy stworzono komitety gminne. W skład komitetu gminnego wchodzą: 1) wójt; 2) ksiądz; 3) właściciel większej własności; 4) sędzia; 5) trzech włościan; 6) z małego miasteczka przedstawiciel mieszczan. Dla łatwiejszego zoryentowania się w ogromie szkód i potrzeb ludności zarządzono spis całej ludności 13 gmin, przydzielonych Komitetowi. — A szkody wielkie: stan wiejski zniszczony w trzech piątych, obszar dworski w trzech czwartych częściach. Większość płodów zniszczona.

Wydział handlowy Komitetu zakłada spółkowe sklepy w gminach. Lubelskie Towarzystwo Rolnicze daje Komitetowi towary na kredyt. Koszta zarządów sklepików pokrywa się dochodem z rozsprzedaży towarów. Osobno wydelegowany płatny inspektor objeżdża te konsumy i kontroluje książki, służy poradą, troszczy się o zadośćuczynienie potrzebom sklepików przez szybkie i równomierne rozdzielanie zakupionych towarów.

Opiekę nad opuszczoną własnością wielką ziemską powierzono osobnej sekcyi. Ona mianuje administratorów dóbr, pozostałych bez właściciela. W Chełmskiem trzy czwarte własności wielkiej jest w ręku polskiem. Większość właścicieli została na miejscu.

R. K.

¹) Gmina rosyjska obejmuje kilkanaście do kilkudziesięciu wsi. Do gmin należą obszary dworskie

WIERSZE Z POLA.

Wieczorna chwila.

Czy zejdzie jeszcze jutro dla mnie słońce?
Czy się upoję poranną godziną?
— Tak słodko szemrzą listki szeleszczące
o dnia piękności, — patrzę w zorzę siną,

zachodzącego dziś tak krwawo słońca,
i nie wiem, nie wiem, czy na nieboskłonie
ujrzę je jutro, czy początkiem końca
nie będzie dla mnie wschód słońca w koronie

złotych promieni, — patrzę w zachodzące
dzisiaj w purpurze, cudne, złote słońce, —
ujrzę je jutro, ujrzę może jeszcze

wschodzące, zachód jednak tak daleki. —
— Ostatni raz więc oczy moje pieszczę
tem, co tak rychło pożegnam na wieki? —

Roman Horoszkiewicz.

DARY i SKŁADKI NA GWIAZDKĘ DLA LEGIONISTÓW
Plac Maryacki L. 9, I. piętro, od godziny 10—1 i od 4—7.
Datki pieniężne przyjmuje także Administracya „Nowej Reformy“.

KRONIKA.

Kraków, 12 grudnia.

Cykl wykładów p. t. »Współczesne zagadnienia społeczno-gospodarcze Polski«. Staraniem Instytutu ekonomicznego N. K. N. odbędzie się w pierwszych miesiącach przyszłego roku cykl wykładów, tworzących systematyczną całość, poświęconą gospodarczym i społecznym stosunkom na ziemiach polskich. Kurs tych wykładów naukowych, podobnie, jak i kursa poprzednie w Wiedniu i Zakopanem, ma na celu pogłębienie wykształcenia ekonomicznego wśród sfer inteligencyi polskiej; nadto jednak mają za zadanie uzupełnić odbywające się obecnie, jak wiadomo, w Krakowie kursa z ramienia Instytutu ekonomicznego N. K. N. ekonomiczno-handlowe dla superarbitrowanych legionistów i żołnierzy polskich, służących w armii austryackiej, przez udostępnienie tymże tak potrzebnej obecnie wiedzy o najważniejszych zagadnieniach gospodarczo-społecznych na ziemiach polskich, na których przyjdzie im działać w przyszłości. Prócz wykładów odbywać się będą seminarya i konserwatorya celem bliższego rozpatrzenia spraw, omawianych na wykładach, a po ukończeniu kursu kollokwia. Wykłady odbywać się będą w »Studyum rolniczem uniw. Jagiell.«. Czysty dochód przeznaczony na cele kursów naukowych i zawodowych dla superarbitrowanych legionistów. — Opłata za cały kurs wynosi: 10 K, dla młodzieży szkół wyższych i nauczycielstwa 5 K, poszczególne grupy 5 K i 2 K 50 h. W wypadkach, zasługujących na uwzględnienie, udzielać się będzie w miarę miejsc uwolnień od opłaty. Żołnierze polscy mają wstęp wolny. Wpisy na kurs przyjmuje biuro Instytutu ekonomicznego N. K. N., ulica Krowoderska L. 26, I. piętro w godzinach od 11—12 i od 5—7 wieczór.

Program wykładów jest następujący:

Historya i geografia: »Historyczne podstawy sprawy polskiej« profesor dr Stanisław Kutrzeba; »Sprawy zasady państwowości polskiej« dr Michał Sokolnicki; »Geograficzne podłoże dziejów narodu polskiego« dr Władysław Gumplowicz.

Sprawy publiczne: »Jak powstał program pracy organicznej w Polsce porozbiorowej«? profesor dr Stanisław Estreicher; »Zagadnienie przyszłego wychowania narodowego« profesor dr M. Straszewski.

Ludność: »Wzrost ludności na ziemiach Polski« profesor dr Józef Buzek; »Rozwój skupień ludności na ziemiach Polski« dr Edward Grabowski.

Gospodarstwo narodowe: Część ogólna. Braki produkcyi krajowej: profesor dr Antoni Górski: 1) »Stan gospodarczy przeszłości i w dobie obecnej; 2) »Prawdopodobne skutki nowych traktatów handlowych«; »Drożyzna« profesor dr Adam Krzyżanowski; »Problem emigracyi na ziemiach Polski« dr Jan Hupka; »Gospodarcza struktura wsi polskiej« dr Leon Biegeleisen.

Rolnictwo: »Rolnictwo na ziemiach Polski« asystent U. J. dr Konrad Ciechomski; »Sprawa produkcyi mięsa w związku z hodowlą« profesor dr Waleryan Klecki; »Zagadnienie komasacyi« prof. politechniki dr Weigiel; »Wychodźctwo zamorskie« dyrektor Towarzystwa emigracyjnego Józef Okołowicz; »Wychodźctwo sezonowe« ks. dr A. Mytkowicz; »Odbudowa wsi polskiej« profesor studyum rolniczego, inżynier Kuhl, profesor szkoły przemysłowej, architekt Ekielski.

Przemysł, górnictwo i handel: »Przemysł i handel w Polsce« dyrektor dr Zdzisław Słuszkiewicz; »Unarodowienie przemysłu« dr Zofia Daszyńska-Golińska; »Zagadnienie bilansu handlowego Galicyi« referent Izby handlu i przemysłu dr Bores; »Górnictwo węglowe« sekretarz Izby handl. dr Benis; »Górnictwo naftowe« dyrektor „Tepege“ inżynier Szydłowski; »Rękodzieło w Polsce w porównaniu z zagranicą« dyrektor Muzeum przemysł. inżynier Stanisław Till.

Kooperatywa: »Kooperatywa rolnicza« dyrektor Syndykatu rolniczego W. Tabeau; »Kooperatywa kredytowa miejska« W. Brodacki. »Kooperatywa spożywcza«.

Kredyt: »Organizacya kredytu w Galicyi«: 1) Banki, 2) Kasy oszczędności, 3) Spółki z ogr. odpowiedzialnością, 4) Stowarzyszenia kredytowe dyrektor Strzyżowski.

Ubezpieczenia: »Zadania ubezpieczeń wobec wojny« sekretarz Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń dr A. Doermann.

Bliższe szczegóły podane zostaną niebawem do wiadomości publicznej. Wyjaśnień w sprawach wykładów udziela sekretarz Instytutu dr Leon Biegeleisen, Instytut ekonomiczny N. K. N., Kraków, Krowoderska L. 26.

Wysyłka podarunków gwiazdkowych dla legionistów. Również i przez cały dzień wczorajszy odjeżdżały z przed magazynu przy ulicy Gołębiej L. 20 naładowane dużemi pakami wozy na tutejszą kolej. Były to podarunki gwiazdkowe, przeznaczone dla naszych legionistów. Z całego kraju, nawet z najmniejszych miasteczek galicyjskich, nadsyłały Ligi kobiet N. K. N. mnóstwo najrozmaitszych podarunków, które wyekspedyowano do Lublina, a stamtąd na stanowiska bojowe Legionów. Sprawą umilenia świąt Bożego Narodzenia naszym legionistom zajął się w Galicyi z całą energią Centralny Komitet Gwiazdkowy, jak już o tem donieśliśmy. Niestrudzona ta organizacya z całą pieczołowitością zabrała się do pracy, która w rezultacie doprowadziła do tego, że na front odeszło kilkadziesiąt dużych skrzyń z podarkami. Wiadomo, jaką radością są dla żołnierza wszelkie przesyłki, listy, podarunki. Zapominać również nie należy, że Legiony walczą obecnie poza granicami etnograficznej Polski wśród obcej ludności, to też utrzymywanie łączności między nimi a społeczeństwem jest wprost naszym obowiązkiem, zwłaszcza teraz z okazyi świąt Bożego Narodzenia. Obowiązek ten spełniły panie nasze z Centralnego Komitetu Gwiazdkowego w zupełności, za co im cześć!

Skauci w polu. Oddział skautowy nadsyła nam następujący komunikat z prośbą, zwróconą do innych pism polskich o przedrukowanie go:

„Wiadomo jest — jak daje się odczuwać żołnierzowi na linii brak najniezbędniejszych rzeczy, zwłaszcza w tych dzikich i bezludnych okolicach, gdzie obecnie walczą Legiony. W wojsku niemieckiem braki te usunięto, zakładając kantyny, w których żołnierze mogą tanio kupować przedmioty pierwszej potrzeby, sprowadzane z kraju.

Podobną drogą można znacznie ulżyć twardej doli naszego żołnierza. Zajął się tym Oddział Skautowy przy komendzie Legionów polskich — pragnąc wykorzystać wolne chwile poza pracą bojową — znacznie ograniczoną z powodu stałych pozycyi. Wniósł on do Komendy Legionów prośbę na otwarcie kantyny — na wzór niemieckich.

Prośba została przychylnie przyjęta przez Komendę, która obiecała przytem swoje poparcie.

Prócz tego Oddział uzyskał pozwolenie na pośrednictwo w transportowaniu podarunków — zebranych przez różne instytucye, a przeznaczonych dla żołnierzy w polu.

Nie trzeba podkreślać doniosłości tego faktu. Przedewszystkiem będzie można wykorzystać działalność Lig kobiet, które dotychczas napotykały na trudności w przesyłaniu paczek na linię.

Oddział Skautowy wierzy, że ofiarne społeczeństwo polskie zechce ulżyć doli swych braci, walczących za wspólną świętą sprawę i energicznie poprze jego usiłowania.“

W sprawie moratoryum galicyjskiego. Z prezydyum Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie komunikują nam: Wiadomość, podana w numerze popołudniowym „Nowej Reformy“ z dnia 11 grudnia b. r. o wyniku konferencyi, odbytej dnia 10 b. m. w Izbie handlowej i przemysłowej z przedstawicielami sfer rękodzielniczych, pp.: Kosobuckim, Siemkiem i Wajdą, nie odpowiada o tyle rzeczywistości, iż konferencya ta miała charakter ściśle informacyjny, tak że na niej żadne uchwały ani zapaść nie miały, ani też nie zapadły. W sprawie moratoryum stoi Izba na stanowisku, które już poprzednio była zajęła, t. j. oświadcza się za częściową terytoryalnie ograniczoną odbudową moratoryum, ze szczególnem uwzględnieniem warstw gospodarczo słabszych. Jako wnioski nowe zamierza Izba przedłożyć żądanie o utrzymanie moratoryum w całej pełni odnośnie do urzędników publicznych oraz do gmin. Odbudowa tego moratoryum miałaby się zacząć w parę miesięcy po zawarciu pokoju.

Karty chlebowe w Krakowie, obowiązujące w nadchodzącym tygodniu, mają kolor kremowy. — Wczoraj nadeszła z namiestnictwa galicyjskiego do krakowskiego magistratu decyzya, iż karty chlebowe w naszem mieście mają być w dalszym ciągu rozdawane co tygodnia, a nie co dwa tygodnie, jak proponował magistrat. Nadmieniamy, że w innych krajach koronnych karty te wydawane są co dwa lub co trzy tygodnie. Na Śląsku n. p. karty wydawane są co dwa tygodnie, a kilogram chleba z mąki żytniej kosztuje tam tylko 44 halerze. — U nas za ten sam chleb według taryfy maksymalnej, przez namiestnictwo ustanowionej, płaci się 56 halerzy. Ponieważ zaś wojenny Zakład obrotu zbożem do Krakowa nie nadsyła potrzebnej ilości mąki żytniej, przeto spór między tym Zakładem a krakowskimi piekarzami prawdopodobnie znowu się zakończy ukaraniem konsumentów przez ustanowienie wyższych cen chlebowych.

Z uniwersytetu. W piątek dnia 10 b. m. wygłosił odczyt habilitacyjny dr Oskar Halecki p. t. »Unia lubelska«. Nowy docent habilituje się do historyi polskiej ze szczególnem uwzględnieniem historyi Litwy i Rusi. Z prac, dotąd ogłoszonych, znaczniejsze są: »Zgoda sandomierska«, »Przyłączenie Podlasia, Wołynia i Kijowszczyzny do Korony«, »Ostatnie lata Świdrygiełły« i t. d.

Pogrzeb ś. p. prof. dra Bolesława Wicherkiewicza odbędzie się w poniedziałek rano w Krakowie. — O godzinie 9 rano odbędzie się w kościele OO. Kapucynów nabożeństwo, poczem nastąpi eksportacya zwłok do grobu rodzinnego na cmentarzu.

Prezydyum krak. Tow. Oświaty Ludowej zaprasza wszystkich członków zarządu do wzięcia udziału w pogrzebie ś. p. Bol. Wicherkiewicza, b. prezesa Towarzystwa.

Opieka nad bezdomnemi dziećmi. Z magistratu otrzymujemy następujący komunikat: Wobec zamierzonej akcyi, mającej na celu zabezpieczenie losu tych dzieci, które wskutek wojny straciły ognisko domowe, a często i rodziców, magistrat wzywa tą drogą wszystkie osoby, które mają u siebie bezdomne dzieci w wieku do lat 14-tu, potrzebujące opieki, aby najpóźniej do dnia 22 b. m. zgłosiły je w wydziale VIa magistratu (dobroczynnym) przy ulicy Poselskiej L. 8 na parterze, oraz podały imię i nazwisko dziecka, jego wiek, miejsce pochodzenia, oraz gminę przynależności, nazwisko rodziców i t. p. Osoba dorosła, zgłaszająca bezdomne dziecko, ma zaopatrzyć się w legitymacyę osobistą, oraz dokumenta dziecka, o ile je posiada.

Z teatru miejskiego. Komedya Roberta Bracco „Prawdziwa miłość“ zapoznała nas wczoraj z nieznanym rysem talentu włoskiego werysty, mianowicie z doprowadzoną do mistrzowstwa sztuką dyalektyczną. Wzorem autorów francuskich, a w pierwszym rzędzie Sardou, ukazuje Bracco w tym utworze wytworny wyścig dyalektyczny dwojga osób, usiłujących pokonać się wzajemnie sprytem i taktyką miłosnego uwodzenia się. Doskonale zbudowana komedya otwarła szerokie pole do popisu p. Solskiej i p. Stanisławskiemu, którzy stworzyli koncertowy duet, trzymający przez całą sztukę w niesłychanem napięciu uwagę publiczności. Poza sukcesem aktorskim gra tych dwojga artystów podnosi na artystyczne wyżyny walory utworu jednego z ciekawszych, jakie nam przyniósł repertoar ostatnich czasów. Bliższe omówienie sztuki odkładamy do jutra.

Koncert kompozytorski Władysława Żeleńskiego. Na program koncertu, który odbędzie się dn. 20 b. m. w teatrze miejskim, złożą się najcelniejsze dzieła znakomitego kompozytora z zakresu muzyki instrumentalnej i wokalnej. Sonatę na skrzypce i fortepian wykonają: p. Eugenia Loeglerówna i prof. Władysław Syrek. Kwartet fortepianowy przygotował znakomity zespół pp.: prof. Wierzuchowskiego, Kopystyńskiego, Lipskiego i Syrka. Utwory fortepianowe: Reverie, humoreskę i mazurka odegra p. Loeglerówna. Dr Alfred Rawicz wykona szereg pieśni i aryę Kirkora z „Goplany“. Główną niezawodnie atrakcyą wieczoru będzie śpiew p. Maryi Pilarz-Mokrzyckiej, która odtworzy

KAZIMIERZ TETMAJER.

WATERLOO.

(»Koniec Epopei« tom IV).

—o—

67 (Ciąg dalszy.)

Przeznaczenie...

Zginąć — — — lecz żyć — — —

Cesarz daje się cofnąć — —

niedługo potem maszeruje powoli przed cofającemi się batalionami gwardyi, osłonięty niemi przed atakiem —

dociera w odwrocie do Caillou, gdzie nocował.

Lecz kolumna huzarów zabiega mu od boku. Pięć szwadronów sadzi, co koń wyskoczy.

Dostrzegł ich Jerzmanowski.

On cofał się ze swym szwadronem mało naciskany, ulicą wśród furgonów, które go ochraniały, jak wał.

— Wypuściwszy konie po za furgonami, możemy zbiec — rzekł kapitan Baliński.

Leez Jerzmanowski wskazał mu pałaszem: patrz tam!

— Wydaje się, jakoby cesarz tam jechał, czterech generałów i pięciu, czy sześciu szaserów konnych... Przebóg! Przecie na nich lecą huzarzy z flanki!

— Właśnie.

Formuj się! Do ataku broń! Cugle skróć! Marsz! Marsz!

Spiął Zaremba konia ostrogami, że ten susa wyciął z miejsca, jak jeleń postraszony, i Szwadron Wyspy Elby, ostatni szwadron Napoleońskiej kawaleryi polskiej gnał ze wzgórza w dół tak ostrym pędem, że dech w piersi się zapierał.

Marsz! Marsz! — wołał wódz.

— Marsz! Marsz! — powtórzyli ułani.

— Ostatnia szarża, dziej — rzucił ku Zarembie Jerzmanowski.

Zabiegali oni huzarom z ukosa do frontu. Ci zoczyli ich. Nie rozpoznali liczby i komendant zwracać począł całe pięć szwadronów; nim zwrócił lekkokonni Jerzmanowskiego runęli w nich, jak szaloną falą pchnięta porwana z portu szalupa w bok okrętu skręcającego uderza.

Klin ugodził tak potężnie, że huzarzy pryśli od ciosu. Przewracając konie i ludzi wybili lukę lekkokonni w drugim szwadronie, na który wpadli i dostali się na powietrze. Ale już inne szwadrony poczęły owijać ich kręto.

Trafem gnał nieopodal Zbyliński.

Nagnał na moment, gdy lekkokonni zdobyli powietrze, lecz owijani byli przez huzarów. Miał rzucić miecz i oddać się w niewolę. Usłyszał okrzyki polskie — poznał mowę.

I gdy tęgi jakiś huzar zamierzył się, by ciąć w kark Jerzmanowskiego, miast rzucić miecz i krzyknąć: pardon! Zbyliński pchnął huzara w bok, że ostrze na piędź wegnał w kości, nim wstrzymały.

W tym momencie wzajemnym sztychem przebódł go nadbiegający oficer huzarów przez plecy z lewej strony: Zbyliński rozkrzyżował ręce i runął na kark koński, a z konia na ziemię. Stała się z niego krwawa masa pod kopytami koni.

Pod Zarembą koń się potknął, zwinął i zwalił z jeźdźcem. Zwalił się Zaremba właśnie, gdy trzeciego huzara cięciem z półmłynka od lewej pod prawe lico skaleczył, a potem w gardło pchnął sztychem i zabił.

— Zawisza z waści! — krzyknął mu porucznik Fintowski, lecz on runął pod mostek nad małym potokiem w mokradle i od upadku omdlał przy brzegu wody.

Cesarz wypadłszy z tumultu z kilku generałami i małą eskortą, gnał naprzód, aby znaleźć gdzieś punkt oparcia i próbować zatrzymać rozbitków z pogromu. Stał się wieczór i księżyc wyszedł.

Ah, ah, — — cóż to za polowanie straszliwe przy księżycu poza nim się odbywa...

Okropni jeźdźcy ścigają i rąbią jego żołnierzy...

O hańbo! O piekło nieszczęścia!

Niema już Wielkiej Armii...

W zmęczonym mózgu cesarza, który przez cztery doby tylko na krótko zsiadał z konia, pogrom po za nim staje się wizyą tak straszną i okropną, jaką jest rzeczywistość. Aż tej miary dociąga. Cesarz widzi naraz wszystkie ciemiona sieczone, wszystkie plecy kłute, wszystkie ciała swej armii, które są tratowane...

Ten ogrom rannych, trupów i uciekających napełnia taką masą mózg cesarza, wytłacza się w nim z tak potworną i przeraźliwą siłą, że przez oczy cesarza nie biegnie wzrok, ale w oczach tych, jak w szkle odbija się śmiertelna robota mózgu. I tak ze wszech stron otoczony jest wizyą mordu swoich żołnierzy.

Gna zaś znów w otchłań. Koń leci gdzieś, zapewne zapada się w ciemność, która jest przed nim. Kopyta jego nie tętnią już po ziemi. Dawno pozad została ziemia. Cesarz i jego koń pędzą w ciemności, w przestrzeni ciemnej, jadą nad głębią bezdenną, koń uderza już kopytami w nicość, w mrok tylko, który jest księżycową powierzchnią bezdni czarnej i głuchej, jak grób...

Cóż to??

Ah, ah! Kareta! Członki bolą. Jego kareta wojenna. Zsiada z siodła, wsiada do niej. W tej chwili grzmi wrzask: hurra! hurra!

— Najjaśniejszy panie! — woła generał Bertrand. — Huzary pruskie!

Cesarz wysiada.

O nędzo! O hańbo! O upadku!

W pośpiechu pakują mu płaszcz, który już zrzucił. Tłoczą mu rękawy. Nieledwie popychają go. Podają mu szybką Desirée, gotową. Wszyscy na koń! Karetę zostawić!

Książę Bassano, generał Maret, niema konia.

— Siadaj pan na jednego z moich! — woła cesarz.

— Najjaśniejszy panie — —

Maret nie śmie — —

pod grozą szabel, niewoli, lub śmierci...

Była gdzieś niegdyś o tem mowa — —

zapytywano Mareta, czy w razie konieczności wsiadłby na cesarskiego konia — —

(C. d. n.)

FIRMA LINOLEUM i CERATA Kraków Rynek gł. 10 poleca Na gwiazdkę po cenach niskich dawnych wełniane: dywany — chodniki — portyery — kapy na łóżka — narzutki na sofy.

następujące pieśni: Rojenia wośnianc, Jaskółka, Łzy, Czarnibrewka, pieśni Bronki i niezmiernie efektowny walc Goplany. Bilety sprzedaje kasa dzienna teatru miejskiego; należy tam wymienić także bilety zakupione do sali „Sokoła".

Wieczór Pieśni. Nowo zawiązany komitet panien polskich miasta Krakowa przy „Kole kobiet Tow. pomocy przemysłowej" zwraca się z gorącą prośbą do publiczności, aby wzięciem jak najliczniejszego udziału w koncercie p. t. „Wieczór Pieśni", który odbędzie się dzisiaj w sali „Sokoła", przyszła komitetowi z pomocą w początkowej pracy, przyczyniając się tem samem do szybszego otwarcia „Bursy przemysłowej" dla dziewcząt-sierot po poległych rodakach. Współudział znanych zaszczytnie artystów: Heleny Łowczyńskiej, Mayer-Abłamowicz, p. Stępniowskiego i chóru żeńskiego pod kierunkiem prof. konserwatoryum, Kazimierza Krzyształowicza, daje najlepszą rękojmię co do artystycznej wartości wieczoru. Bilety w cenie 4 K 40 h, 3 K 30 h, 2 K 20 h, 1 K 65 h, galerya 2 K 20 h, stojące 1 K, dla młodzieży 50 h — są do nabycia w niedzielę do 10 rano w księgarni WP. Krzyżanowskiego, linia A—B, a od godz. 6½ wieczór przy wejściu na salę.

Ze świata.

Ze Śląskiej Ligi Kobiet N. K. N. Na ogólnem zebraniu śląskich Lig Kobiet N. K. N. wybrano jednogłośnie p. rejentową Maryę Dyboską z Cieszyna delegatką ze Śląska do Naczelnego zarządu Ligi Kobiet N. K. N. w Krakowie. — Na gwiazdkę dla legionistów zebrały niezmordowane i ofiarne Ligi na Śląsku do 10 grudnia 1915 r. 2.254 K 40 h. — Dnia 4 grudnia odesłano do Krakowa do Naczelnego Zarządu Ligi Kobiet 102 paczek dla legionistów w polu. Za resztę pieniędzy przygotowują śląskie Ligi gwiazdkę dla legionistów w szpitalach na Śląsku, w Cieszynie, Ostrawie, Boguminie, Opawie i Frywałdzie. W każdej paczce, wysłanej w pole, znajdują się: ciepłe skarpety, kominiarki, onucki, rękawice, ręcznik, 4 chustki, notatnik, ołówek, mydło, igły, nici, guziki, ciastka, czekolada i papierosy. Ligi zorganizowały w listopadzie szereg wieczorków listopadowych, które cieszyły się dużem powodzeniem. Nie ustają w pracy i już przygotowują dalszą owocną działalność.

Koncert polski w Wiedniu. Donoszą nam: Przeszło 300 chorych i rekonwalescentów legionistów polskich przebywa obecnie w Wiedniu, którzy zdala od rodzin, w obcych sobie warunkach, spędzać będą zmuszeni święta Bożego Narodzenia i tradycyjną wilię. Wobec szczupłych środków materyalnych, jakimi instytucya ta rozporządza, postanowił zarząd Gospody urządzić koncert polski, który powinien dostateczny przynieść dochód, by pokryć koszta wilii dla legionistów. Koncert ten, poświęcony wyłącznie muzyce polskiej, odbędzie się dnia 14 b. m. o godzinie 7½ wieczorem w mniejszej sali »Konzerthaus« (Wien I., Lotringerstrasse) pod artystycznem kierownictwem profesora Niewiadomskiego i przy współudziale pierwszorzędnych sił naszych, jakoto: pani Olgi Bauer Pieleckiej (śpiew), p. Hoendlingerówny, p. Mela Neuger (fortepian), p. A. Dianiego (śpiew), dra W. Liszniewskiego (fortepian) i B. Wolanka (skrzypce). — Bilety w cenie K 5—1 są do nabycia: w Gospodzie legionistów IV., Weyringergasse 14 — Samarytaninie, I., Akademiestrasse 4 — Księgarni Perlesa, I., Seilergasse 4 — i wieczorem przy kasie.

Rocznica listopadowa w Szwajcaryi. Z Rapperswilu donoszą: Cztery miasta szwajcarskie, w których są większe kolonie polskie, uczciły 85 rocznicę powstania listopadowego. W Genewie i Fryburgu odbyły się na temat rocznicy odczyty prof. Kucharzewskiego z Warszawy, w Lozannie zaś i Zurychu urządzono uroczyste wieczory listopadowe przy tłumnym współudziale publiczności szwajcarskiej. W wykonaniu części muzycznej wieczorów współdziałały siły operowe warszawskie. Wieczór w Lozannie rozpoczęło przemówienie prof. Kucharzewskiego, na wieczorze w Zurychu przemawiał Pietrzycki. W obchodzie listopadowym w Zurychu uczestniczyła cała kolonia polska z pobliskiego Rapperswilu.

Mianowania w Legionach.

Rozkazem Nr 168 gen. Durskiego z dnia 11 listopada b. r., ogłoszonym w numerze 11 »Gońca Polowego Legionów«, zostali zamianowani: major Norwid-Neugebauer Mieczysław podpułkownikiem z odznakami siódmej klasy rangi; porucznik Jakubowski Tadeusz komendantem batalionu III/6 z odzn. dziewiątej klasy rangi.

Komendantami kompanij z odznakami dziesiątej klasy rangi zamianowani zostali podporucznicy: Gigiel Józef, Lisiewicz Adam, Ruckman Wilhelm oraz Kulikowski Mieczysław.

Porucznikami komendantami plutonu w dziesiątej randze podporucznicy: Holoubek Gustaw, Jakubski Antoni, Pryziński Jan.

Podporucznikami komendantami plutonu w jedenastej randze chorążowie: Strózik Tomasz, Kominek Wincenty, Ocetkiewicz Maryan, Rumiński Zygmunt, Henrico-Chodorowski Jan, Świtalski Stanisław, Merak Juliusz, Stypulski Czesław, Ramski Maksymilian i Zaluski Jan.

Chorążymi z odzn. dwunastej rangi: asp. of. Skrzyński Józef, Bogacewicz Kazimierz, Szymański Roman, Kwarciński Wiktor, Tumidajski Aleksander, Vorbrodt Tadeusz, Goreczyński Maryan, Pełczyński Tadeusz, Różniecki Józef, Iłłasko Antoni, Schoen Tadeusz, Strzegocki Kazimierz, Jankowski Kazimierz, Michalski Karol i Baran Jan.

Sierżanci: Wasserrab Zygmunt, Witecki Bronisław, Strumiński Emil, Warchałowski Józef.

Chorąży dr Effenberger-Śliwiński Jan zamianowany podporucznikiem komendantem plutonu z odznakami jedenastej rangi.

Sierżant Kleczyński Kazim. przydzielony do korpusu gen. piechoty Rhemena, jako tłumacz, zamianowany chorążym z odz. dwunastej rangi.

W dywizyi ułanów II brygady zamianowani chor. Sokołowski Stanisław podporucznikiem komendantem plutonu w jedenastej randze, sierżanci Seeliger Tadeusz i Woleń Karol chorążymi z odz. dwunastej rangi.

Oprócz tego w rozkazie dziennym wyrażono najwyższe uznanie komendy Legionów porucznikom: Korze Milanowi i Mokłowskiemu Tadeuszowi, oraz podporucz. Jeziorańskiemu Tadeuszowi.

Repertoar teatru miejskiego.

W niedzielę 12 b. m. po południu „Trzeci mąż", komedya w trzech aktach Sabina Lopeza, wieczór: „Gromiwoja", komedya w czterech aktach Arystofanesa.

Repertoar teatru ludowego.

W niedzielę dnia 12 b. m. po południu: „Dwie sieroty"; wieczór: „Stara dyrektorowa".

Wojna.

Ugoda w sprawie zarządu Królestwem.

Budapeszt, 12 grudnia.

Odpowiadając na interpelacyę w sprawie krajów okupowanych, oświadczył między innemi hr. Tisza:

Pomiędzy nami a naszymi sprzymierzeńcami nastąpiło w tej sprawie porozumienie. **Co do Polski rosyjskiej porozumienie przyszło na razie do skutku pomiędzy naczelnemi kierownictwami obu armij. Obecnie są w toku układy, może już skończone — w każdym razie posunęły się już bardzo daleko, które porozumienie to przemienią w ugodę (Vereinbarung) pomiędzy obu rządami.** Co się tyczy części ugody, będę mógł udzielić wyjaśnień jedynie za zgodą wszystkich kompetentnych czynników.

Rozkaz cesarza do armii i floty.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Wiedeń, 12 grudnia.

Jego c. i k. Apostolska Mość raczyła najłaskawiej wydać następujący najwyższy rozkaz do armii i floty:

Rozkaz do armii i floty.

W sprawie wliczenia lat wojennych z okazyi wojny obecnej uważam za stosowne postanowić:

Wliczenie lat wojennych przy wymiarze pensyi przy danych w tej mierze ustanowionych warunkach, odnosić się ma do wszystkich osób siły zbrojnej włącznie z utworzonemi na czas wojny formacyami ochotniczemi, o ile te osoby podczas wojny stały w czynnej służbie wojskowej.

To udogodnienie dotyczy także żandarmeryi, dalej osób ze służby skarbowej, współdziałających przy służbie wojskowej dla zabezpieczenia granicy, wybrzeży i linij kolejowych, osób z (węgierskiej) policyi granicznej, jako też z personalu leśnego państwowego, o ile one zostały użyte do służby wojskowej.

Czas wliczania lat rozpoczyna się od 25 lipca 1914 r.

Zastrzegam sobie ustanowienie dodatkowego końca tego czasu.

Zarządzenia w sprawie warunków i wymiaru, o ile powyższe wliczanie ma się odbywać przez doliczanie jednego lub kilku lat służby, będą równocześnie ogłoszone.

Od przyznawania lat wojennych wyłączyć należy wszystkie osoby, które dostały się do niewoli nieprzyjacielskiej, którą w myśl regulaminu służbowego, I część § 98 uznano za »nieusprawiedliwioną«.

Wiedeń, 10 grudnia 1915.

Franciszek Józef mp.

Wliczanie lat służby przy wymiarze pensyi.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Wiedeń, 12 grudnia.

»Wiener Ztg.« ogłasza cesarskie rozporządzenie o wliczaniu lat wojny przy wymiarze pensyi za czas obecnej wojny, oraz rozporządzenie ministerstwa obrony krajowej wydane w porozumieniu z innemi odnośnemi ministerstwami w tym samym przedmiocie.

§ 1 postanawia, że przy wymiarze pensyi wlicza się 1 rok wojny, jeżeli a) odnośna osoba podczas wojny stała przynajmniej 3 miesiące w czynnej służbie lub b) bez względu na długość służby, gdy brała udział w walkach lub została wobec nieprzyjaciela ranioną, albo wskutek trudów wojennych lub także choroby epidemicznej stała się niezdolną do służby.

§ 2 postanawia, że takim osobom, które służyły podczas wojny trwającej przez parę lat kalendarzowych, przy wymierzaniu pensyi wliczać się będzie każdy rok kalendarzowy jako rok wojny, jeżeli w każdym z tych lat a) przynajmniej trzy miesiące stały w czynnej służbie b) bez względu na długość służby miały warunki wymienione w § 1 b.

Ustawa wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Przeniesienie komend uzupełniających.

(Telegram c. k. Biura koresp.)

Wiedeń, 12 grudnia.

Zwraca się uwagę pospolitaków, którzy 15 grudnia b. r. zgłosić się mają do czynnej służby, że od chwili przeglądu poniżej wymienione c. i k. komendy powiatowe uzupełniające obrony krajowej zostały przeniesione. Mianowicie przeniesiona została pow. komenda uzup. Czortków z Hajdu Beszermeny do Maehrisch Schoenberg, Brzeżany z Derecske do Bielska-Biały, Lwów z Nagy Szalonta do Lwowa, Czerniowce z Szekelyhid do Lwowa, Złoczów z Püspökladany do Rimaszombac, Tarnopol z Berettyo-Ujfalo do Eperies, Stanisławów z Hajduszoboslo do Lwowa, Kołomyja z Devavanyn do Freudenthalu.

Ci pospolitacy tedy, których powiatowa komenda uzupełniająca przeniesiona została, mają się zgłosić nie do poprzednio w ich kartach legitymacyjnych pospolitego ruszenia oznaczonych miejscowości, lecz do nowych siedzib ich powiatowych komend uzupełniających.

Spis powołanych do posp. ruszenia z r. 1898.

Wiedeń, 12 grudnia.

Magistrat miasta Wiednia ogłasza, że listy wszystkich popisowych, przynależnych do Wiednia, którzy w czasie **od 1 stycznia do 31 grudnia kończą 18 rok życia,** wyłożone są w biurach magistratu, gdzie je przeglądać można. Co do tych popisowych, którzy nie mają przynależności do Wiednia, nie wydano dotąd żadnych zarządzeń.

Z Sejmu węgierskiego.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Budapeszt, 12 grudnia.

Sejm zakończył wczoraj dyskusyę nad prowizoryum budżetowem. Między innymi zabrał głos prezydent ministrów hr. Tisza i oświadczył, że ze względu na ograniczony czas wyznaczony dla załatwienia prowizoryum budżetowego przy najbliższej sposobności odpowie na wszystkie w ciągu dyskusyi poczynione uwagi.

Co się tyczy kwestyi kolonizacyi, to oświadczył, że sprawa ta wskutek wojny wysuwa się na pierwszy plan. Po wojnie rząd uważać będzie za swój obowiązek zainicyować akcyę ustawodawczą, którąby umożliwiła to, iżby zwłaszcza w miejscowościach eksponowanych naszej ojczyzny osiedlona była ludność gospodarczo silna, a pod względem politycznym i patryotycznym pewna.

Przedłożenie o prowizoryum budżetowem przyjęto w dyskusyi ogólnej i szczegółowej.

Następne posiedzenie we wtorek 14 b. m. z porządkiem dziennym: trzecie czytanie prowizoryum budżetowego i szereg mniejszych przedłożeń, tudzież przedłożenie w sprawie przyznania pomocy dla urzędników państwowych.

Przemowa cara do oficerów.

(Telegram c. k. Biura koresp.)

Petersburg, 12 grudnia.

Podczas obchodu w kwaterze głównej uroczystości zakonu św. Jerzego, car wystosował do oficerów, będących kawalerami orderu św. Jerzego, przemowę, w której zaznaczył swą radość, że poraz wtóry podczas wojny może z nimi obchodzić uroczystość św. Jerzego. Car wyraził wszystkim kawalerom orderu podziękowanie za ich zapał w spełnianiu nader trudnej służby i życzy im pełnego powodzenia i zniszczenia nieprzyjaciela.

Do żołnierzy, posiadających order, powiedział car, że zna ich zapał, ich waleczność, jest przekonany, że oni wypędzą nieprzyjaciela z ziemi rodzinnej.

Uchylanie się od służby wojskowej w Rosyi.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Moskwa, 12 grudnia.

»Russkoje Słowo« żali się na to, że bogatsze sfery społeczeństwa rosyjskiego zupełnie usunęły się od udziału w akcyi na rzecz opieki wojennej i przez stosunki pomagają wielu należącym do ich sfery do uwalniania się od służby wojskowej. Osoby takie w tym celu umieszczają się po rozmaitych biurach jako urzędnicy za nizkiem wynagrodzeniem, aby tylko uzyskać w ten sposób zwolnienie od służby. **Liczba ukrywających się w ten sposób przed służbą wojskową jest już tak wielka, że możnaby z nich utworzyć legion.**

Burzliwe sceny w parlamencie włoskim.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Rzym, 12 grudnia.

Na wczorajszem posiedzeniu Izby **przyszło do awantury między socyalistycznym deputowanym Dugoni i posłem z centrum Brandolinim.** Padły między nimi różne słowa obraźliwe, obaj zaproponowali sobie policzkowanie.

Podczas mowy prof. Enrica Ferri, który uzasadniał wniosek, by rządowi przyznać tylko trzymiesięczne prowizoryum budżetowe, **przyszło do awantur między nacyonalistami a posłami ze skrajnej lewicy.** Ponowiła się ona, gdy Ferri mówił o tajnym funduszu niezatrudnionego ministerstwa Barzilaiego. Gdy nacyonalista Federzoni starał się odeprzeć zarzuty, jakoby był zapłaconym demagogiem, wołano do niego: »Lalka słomiana!« Prezydent nie mógł uciszyć hałasu. Spokój nastał dopiero, gdy reformista De Felice zwrócił uwagę, że tutaj toczą się kłótnie podczas gdy synowie i bracia walczą w polu jak lwy.

Odwrót wojsk koalicyi w Macedonii.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Londyn, 12 grudnia.

Ateński Korespondent »Timesa« donosi:

Francuzi wysadzili w powietrze most na zachód od Hudovy. Wedle urzędowego telegramu **szpitale sojuszników w Gewgheli są opróżnione.**

O Saloniki.

(Telegram c. k. Biura koresp.)

Amsterdam, 12 grudnia.

Jak donosi jeden z tutejszych dzienników, »Times« donosi z Aten, że **grecki gabinet odbył wczoraj długie obrady nad koniecznością szybkiego rokowania z mocarstwami »ententy« celem załatwienia kwestyj, odnoszących się do Salonik.**

Zamiary koalicyi.

Londyn, 12 grudnia.

(Reuter). Przedstawiciel »Daily Mail« w Paryżu dowiaduje się, że różnice zapatrywań między Francyą a Anglią w sprawie ekspedycyi bałkańskiej poczynają znikać. Po przybyciu Greya i Kitchenera do Paryża osiągnięto porozumienie. Pierwsze oznaki tej jedności upatrywać należy w energicznem stanowisku wobec Grecyi. Obecnie kiedy istnieje plan utrzymania Salonik, sojusznicy są zdecydowani usunąć wszelkie wątpliwości co do zamiarów króla Konstantyna. Prawdopodobnie wręczą wspólną notę, domagającą się niedwuznacznej odpowiedzi na wszystkie już poczynione propozycye.

Uchwały rady wojennej w Calais.

(Telegram c. k. Biura koresp.)

Medyolan, 12 grudnia.

»Corriere della Sera« donosi z Aten:

Na radzie wojennej w Calais uchwalono, że **wojska ma się pozostawić w Grecyi i o ile możności w Macedonii, a Saloniki obwarować jako podstawę operacyjną.**

Francuzi i Anglicy burzą podczas swego odwrotu linie kolejowe i magazyny.

Koła greckie uważają, że teraz nadszedł rozstrzygający moment do rozwiązania kwestyj, będących w zawieszeniu.

Nowy krok koalicyi w Atenach.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Medyolan, 12 grudnia.

»Corriere della Sera« donosi z Aten:

O godz. 4 po południu posłowie czwórsojuszu podjęli nowy krok u Skuludisa.

Ateny, 12 grudnia.

(Agencya Havasa). Poseł francuski został przyjęty przez króla na posłuchaniu.

Senat a rząd rumuński.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Bukareszt, 12 grudnia.

Odpowiedź senatu na mowę tronową, która wkrótce przyjdzie pod obrady senatu, zaznacza: **Przewidująca i mądra polityka rządu usprawiedliwia zaufanie i poparcie, jakiego udzielić i nadal rządowi jest senat zdecydowany.**

Odwołanie niemieckich attaches wojskowych w Ameryce.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Waszyngton, 12 grudnia.

(Doniesienie Reutera). Ambasador niemiecki hr. Bernstorff zawiadomił sekretarza państwa Lansinga, że attaché marynarki Boy-Ed i attaché wojskowy Pappen zostali odwołani. Ambasador prosił równocześnie o glejty dla obudwu.

Klęski pożaru w Ameryce.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Erie (Pensylwania). **Półtora miliona buszli kanadyjskiej pszenicy, które miano wysłać okrętami do państw koalicyi, zostało zniszczonych pożarem** w elewatorze kolei pensylwańskiej. Szkoda wynosi ¾ miliona dolarów. Przyczyna pożaru nie jest wiadoma.

Nowy Jork. Szkoda materyalna w mieście Hopewell, które prawie zupełnie się spaliło, przenosi milion dolarów. **Tysiące ludzi jest bez dachu. Ogłoszono stan oblężenia. Jednego plądrującego murzyna zlynchowano.**

Amsterdam. »Times« donosi z Nowego Jorku, że wskutek pożaru w mieście Hopewell w Stanach Zjednoczonych **25.000 osób pozostało bez dachu. Szkoda wynosi 2 miliony dolarów.**

W sprawie pokoju.

(Telegram c. k. Biura koresp.)

Londyn, 12 grudnia.

»Daily News« w artykule wstępnym oświadczają, że jest nonsensem twierdzić, iż Anglia jest głównym nieprzyjacielem pokoju. O tem wie dobrze kanclerz państwa niemieckiego. Sojusznicy domagają się tylko sprawiedliwości dla Belgii, Serbii, Francyi i Europy.

Dziennik twierdzi, że nie Anglia stoi na zawadzie do zawarcia pokoju, lecz zamiary Niemiec. Póki Niemcy nie zrzekną się swych pysznych ambicyj, niema rzeczywiście nadziei pokoju.

SKŁADKI.

Na głodnych w Warszawie

złożyli w administracyi „Nowej Reformy":

Szkoła ludowa w Łękcie Dolnej 7 K; dziatwa szkoły 1-klas. w Rzozowie 56 K; dzieci polskie z Owczar (Król. Polskie) 25 K za inicyatywą kierownika szkoły; zam. wieńca na trumnę ś. p. Alfonsa Kobylińskiego, zmarłego w Kazimierzy Wielkiej, koledzy z cukrowni w Szreniawie 11 rubli 50 kopiejek.

Na Kolumnę Legionów

złożyli w administracyi „Nowej Reformy":

Szpital obrony krajowej 2 K; Nepomucen Niemojowski 100 K.

Na Legiony polskie

złożyli w administracyi „Nowej Reformy":

Bezimiennie 600 K; Marya Fedorczykowa 10 K (na ciepłą odzież); Jan Kopczak 1 K i od robotników kolejowych 3 K 70 h (razem 4 K 70 h); dzieci szkolne z Rycerki Górnej 3 K (na ciepłą odzież) za pośredn. Stanisławy Windowej; mała Jasia Perlak 3 K (na ciepłą odzież).

Na schronisko legionistów w Wiedniu

złożyli w administracyi „Nowej Reformy":

Dzieci szkolne w Podczerwonem 1 K; Franka Enochówna 6 K; Anna Monczyńska 10 K; Franciszek Krzemiecki 5 K; dzieci szkolne w Grodzisku i nauczycielka Helena Topiłkowa 8 K; Z. K. 2 K.

Dla Maryi Rosiek

złożyli w administracyi „Nowej Reformy":

Helena Czudecówna i dzieci szkolne w Chrząstowie 6 K; Wanda Stamirowska 4 K; Michał Celewicz 5 K; St. Ligęza 2 K; Pieniedzka 4 K; N. N. 3 K.

Odpowiedzialny redaktor:
Michał Konopiński.
Wydawca:
Rudolf Osman.

Nadesłane.

(Artykuły w tym dziale nie pochodzą od redakcyi.)

J. W. Panu Drowi

Adamowi Łabaczewskiemu w Krakowie

za najtroskliwszą opiekę lekarską i wyleczenie z ciężkiej choroby mej żony składam wyrazy najżywszej wdzięczności

Michał Jahn.

Kraków, 10 grudnia. 8633

I. Kuperschmid.
Powróciłem i prowadzę swą
pracownię konfekcyi damskiej
przy ulicy św. Sebastyana L. 19,
o czem P. T. Klientki moje najuprzejmiej zawiadamiam, polecając się łaskawej pamięci. 8684

Bolesław Wicherkiewicz

doktor medycyny, profesor Uniw. Jagiell., dyrektor Kliniki okulistycznej w Krakowie, radca Dworu, kawaler orderu św. Grzegorza, prezes Krakowskiego Tow. ratunkowego, prezes Samarytanina polskiego i t. d. przeżywszy lat 68, opatrzony św. Sakramentami, zasnął w Panu dnia 7 grudnia 1915 roku.

Msze święte żałobne przy zwłokach odprawione zostaną w Krakowie w poniedziałek d. 13 b. m. o g. 9 rano w kościele OO. Kapucynów, poczem nastąpi eksportacya do grobu rodzinnego. Na te smutne obrzędy stroskana rodzina zaprasza Krewnych, Przyjaciół, Kolegów Zmarłego i Znajomych.

Nabożeństwo żałobne

odprawione zostanie we wtorek dnia 14 b. m. o godzinie 10 rano w kościele OO. Kapucynów.

Osobne zawiadomienia nie będą rozsyłane.

Zakład pogrzebowy »Concordia« Jana Wolnego w Krakowie.

W nieutulonym żalu zawiadamiamy niniejszem wszystkich naszych krewnych, przyjaciół i znajomych, że ukochany nasz syn i brat

słuchacz politechniki

Henryk Goldhammer

zmarł dnia 7 grudnia b. r. po długich i ciężkich cierpieniach w 24 wiośnie życia.

Pogrzeb odbył się 9 grudnia b. r.

Natan Goldhammer, Anna z Schreierów Goldhammer jako rodzice; Cand. iur. Stanisław Goldhammer, Ernestyna Goldhammer, Karolina Goldhammer jako rodzeństwo.

Towarzystwo „Tungsram". Wiedeń IV., plac Möllwalda Nr 1. 7506-18

Podziękowanie.

Za wzięcie udziału w pogrzebie ukochanej żony i matki naszej

ś. p.

TEKLI PUTEKOWEJ

i okazane nam współczucie składamy Przewieleb. Duchowieństwu, Bractwom i wszystkim Znajomym jako słowa podzięki „Bóg zapłać!"

8685 Mąż z dziećmi i rodziną.

Kancelarya adwokata
Dra Fr. Ksaw. Dziubczyńskiego
przeniesioną została z Krakowa do Lwowa na ulicę Batorego L. 24. 8678-3

Zgubiono dnia 10 b. m.
— broszkę z szafiru, otoczonego brylantami. —
Znalazca otrzyma nagrodę.
Ulica Wolska L. 11, I. piętro. 8689

Oddział Warszawskiego Banku Handlowego w Lublinie
zawiadamia interesentów, że wszelkie tranzakcye na Lublin załatwia
„Filia Banku Kraj. w Krakowie". 8666

LOSY do 1-szej klasy c. k. austryackiej loteryi klasowej są jeszcze do nabycia w kantorze sprzedaży Braci Safier, Kraków, plac Dominikański L. 1.
Główne wygrane: K 300.000, 200.000, 100.000, 80.000, 70.000, 60.000, 50.000 i t. d.
Premia: K 700.000
ewent. najwyższa wygrana **MILION KORON.**
Ciągnienie już 14 i 16 grudnia.
Zamówienia z prowincyi wykonuje się jak najrychlej. 8653-

Kraków, ulica Krupnicza L. 14.
Pensyonat „Goplana"
Pokoje dla przyjezdnych i na czas dłuższy.
Także obiady w domu i na miasto. 8504-4

Dr Rafał Spira
specyalista chorób ucha, nosa i gardła powrócił.
Mieszka obecnie: Rynek L. 24. 8472-3

Dr. Fryderyka Jeżower
lekarz-dentysta
powróciła i ordynuje jak dawniej.
Rzeszów, ulica 3 Maja L. 8. 8527-3

Sanatogen
przez 21000 lekarzy uznany środek wzmacniający ciało i nerwy.

KOŁDRY na czystej wacie, tylko ręczna robota, od 12 K. **MATERACE** z trawy, włosia, trzy poduszki od 18 K. Wybór łóżek Quittnerowskich. Wkłady sprężynowe. Obicia mebli i wszelkie przeróbki pościelowo-tapicerskie wykonuje na miejscu i na prowincyi po cenach przystępnych **FABRYKA I MAGAZYN TAPICERSKO-POŚCIELOWY JERZY REISINGER** KRAKÓW, KARMELICKA 17.

KALENDARZE NA ROK 1916.

Apostolstwa modlitwy	K —·90
Legionista Polski	„ 2·50
Maryański	„ —·72
Narodowy	„ —·45
Piasta	„ 1·—
Powszechny	„ 1·45
Rolniczo-handlowy	„ —·45
Wesoły kalendarz	„ —·25

Kalendarz krakowski, na kartonie, format 25×18 cm K —·30

Kalendarz krakowski, ścienny, format 50×40 cm . K —·30

wysyła za nadesłaniem należytości (przesyłka 20 h) lub za zaliczką:

Księgarnia D. E. Friedleina Kraków, Rynek l. 17.

Odsprzedawcy otrzymują rabat.

8550 1 6

Apteka Juliusza-Nowickiego w Peczeniżynie

poszukuje magistra farmacyi. 8671

Właściciel apteki

„Pod koroną" w Nowym Targu poszukuje małżeństwa bezdzietnego, aby mąż mógł być laborantem w aptece — żona zaś kucharką. Wierzytelne odpisy świadectw przed zawarciem umowy wymagane. 8670 1 3

(Płukajmy gardło) Fellera ból kojącym fluidem z essencyj roślinnych, marki „Elza-Fluid" i masujmy się także zewnętrznie tym uznanym za dobry środkiem bole kojącym. Jest to najlepszy środek zapobiegawczy przeciw przeziębieniom i bólom gardła. 12 flaszek tego wybornego środka domowego wysyła opłatnie tylko za 6 K apteka E. V. Fellera, Stubica, plac Elsy Nr 343 (Kroacya). Tamże należy zamówić Fellera łagodnie przeczyszczające pigułki rambarbarowe marki „Elsa Pillen". 6 pudełek opłatnie kosztuje tylko 4 K 40 h. Dwa niezbędne środki domowe, wyróżnione przeszło stu tysiącami listów dziękczynnych i poleceń lekarskich. (ra) 7816

Ryby

suszone i solone 1 kg 2 K, jabłka komp. 5 kg 3 K, jabłka deserowe szlachetne 5 kg K 3·50, powidła węgierskie z samych śliwek, śliwki bośniackie i marmolady konfiturowe szwajcarskie, poleca handel **E. Findera w Podgórzu,** obok gł. trafiki. 8658 1 6

Potrzebny uzdolniony

subjekt

cukierniczy, oraz **uczeń** ze szkół wydziałowych do nauki w cukierni **W. Nowaka w Bochni.** 8558 4 10

Fortepian

przegrany, w dobrym stanie, za przystępną cenę do sprzedania. Wiadomość w składzie fort. „Pałac Spiski". 8576 3 3

Pokój

jasny, z balkonem, przy placu Matejki l. 7, III piętro, dla 2 osób, do wynajęcia zaraz. 8606 2 2

5 pokoi słonecznych

przedp., kuchnia, alkowa dla służby, łazienka, spiżarki. Elektryka, gaz, réchaud. Od 1 go stycznia. **Groble 3.** 8583 2 3

Lalki

duże, małe i maleńkie, ubierane i nieubr., drogie i tanie, z blaszanemi i porcel. głowami i

zabawki

różnego rodzaju świeżo nadeszły. Ul. Wolska l, w Krakowie. 8604 2 12

Wypożyczalnia i sprzedaż

filmów kinematograficznych **„Merkur", Wiedeń, XIII.,** Hernsdorferstrasse 19/10, poleca filmy: dramaty, komiczne, tygodniki wojenne i t. d. po bardzo przystępnych cenach. 8373 4 6

Panna

posiadająca 5000 koron, wyprawę i urządzenie, pragnie poślubić urzędnika około lat 40. Zgłoszenia pod E. Złotosławska przyjmuje Adm. „N. Reformy" do 14 grudnia. 8536 3 3

Oficer w polu

poszukuje służącego, który z chwilą przyjęcia zostaje żołnierzem. Umiejący obchodzić się z końmi wierzchowymi lub kucharz ma pierwszeństwo. — Zgłoszenia pod **„Legion 118"** przyjmuje Administracya „N. Reformy". 8628 2 3

Kucharka

znająca się b. dobrze na prowadzeniu kuchni, większej restauracyi lub kuchni wojskowej, poszukuje zajęcia od 15 b. m. lub 1 stycznia. Zgłoszenia pod **A. D.** przyjmuje Adm. „N. Reformy". 8624 2 3

Dozorczyni

zamężna, młoda, bezdzietna, przyjmie chętnie stróżostwo. Wiadomość: ul. Mogilska l. 8, Marya Topka. 8592 2 2

Do wynajęcia

od 15 grudnia frontowy, umeblowany pokój. Karmelicka 14, II p. lewo. — Oglądać można od 12—2 8588 2 2

Młoda panienka

izr., poszukuje jakiejkolwiek posady biurowej, ewentualnie kasyerki, za skromnem wynagrodzeniem. Na żądanie może złożyć kaucyę. Zgłoszenia pod „Kaucya 7" przyjmuje Adm. „N. Reformy". 8593 2 2

Wiktor Barabasz

Skład fortepianów, pianin i harmonium

Kraków, Rynek gł. 39, Linia A-B.

Telefon 2538.

Poleca instrumenta doborowe z pierwszorzędnych fabryk krajowych i zagranicznych. Wyłączne zastępstwo **L. Bösendorfera.**

Wielki wybór w instrumentach przegranych. 21 94 0

Zaraz do wynajęcia

przy ul. Dietlowskiej 68 (w przedłużeniu Wielopola): 4 pokoje z kuchnią, wszelkie wygody, balkon, ośw. elektr., słoneczna strona, na I i II piętrze. Wiadomość na miejscu, III piętro, na lewo. 8608 2 5

Mieszkanie

z 2 i 4 pok., dwa front., z przedp. i kuch., z komf., zaraz do wynajęcia. Zwierzyniecka 21. 8610 2 3

Przy inteligentnej

niezależnej osobie jest do wynajęcia pokój dla dwu pań z całem utrzymaniem. Zgłoszenia list. pod „Alfa" przyjmuje Administracya „N. Reformy". 8579 3 3

Kancelaryę adwokacką

i t. p. lub mieszkanie prywatne urządzić sobie można w ubikacyach przy ul. św. Jana i linii A-B na I piętrze, za roczny czynsz około 2000 K. Informacyj udziela Józef Michal, ulica św. Jana l. 1, I piętro. 8585

Składnica Kółek rolniczych w Samborze

poszukuje rutynowanego **kierownika** dla działu towarów żelaznych, oraz **kierownika** dla działu towarów łokciowych. 8630 2 3

Rasowe króliki

białe flamandzkie, belgijskie i niebieskie, bardzo tanio do sprzedania. Kraków, ul. Starowiślna 10. 8551 2 5

Ogłoszenie.

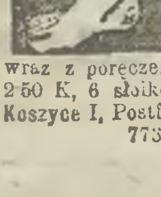
W Opatowie (Królestwo Polskie, 10 tysięcy mieszkańców, kilka szkół) brak drukarni. 8634 2 2

Drukarnia mogłaby być połączona z księgarnią i sklepem z przyborami do pisania.

Drukarni będzie oddany druk dziennika urzędowego i wszelkie druki urzędów Komendy obwodowej, w języku polskim i niemieckim.

Reflektanci zechcą się zgłosić do 15 grudnia b. r. w c. i k. Komendzie obwodowej w Opatowie.

500 KORON

zapłacę każdemu jeżeli mu **nagniotków, brodawek** stwardnień skóry balsam Ria w 3 dniach nie usunie bez śladu. Słoik wraz z poręczeniem 1 K. 3 słoiki 2·50 K, 6 słoików 4·50 K. Keméay, Koszyce I, Postfach 12/109. Węgry. 7739 5 13

GORZELNIE ROLNICZE.

Praskie Towarzystwo akcyjne budowy maszyn

(przedtem Skoda, Ruston, Bromowsky i Ringhoffer).

Centrala: Praga-Smichow. 6147 4 6

Fabryki: Pilzno, Smichow, Sławków (Königgrätz), Adamów.

Najstarsza czeska fabryka specyalna dla urządzeń gorzelń rolniczych, wyrabia i dostarcza wszystkich maszyn i przyrządów gorzelniczych.

Konstrukcye pewnie i odpowiednio przeprowadzone. Aparaty destylacyjne z żelaza lanego w miejsce miedzianych.

Kosztorysami służymy chętnie na żądanie.

Z zapytaniami prosimy zwracać się albo do naszej Centrali, Praga-Smichow, lub naszego biura inżynierskiego **w Krakowie, ul. św. Gertrudy 2.**

1000 podarków

artystycznych i praktycznych, stosownych na gwiazdkę, do nabycia za bezcen. — Wystawa od godz. 10—1-ej i od godz. 3—6-ej,

Hala aukcyjna, Pałac Spiski. 8648 1 6

Język niemiecki

dla P. T. Urzędników, Przemysłowców, Handlowców, Absolwentów szkół średnich i t. d. — dla Panów i Pań. Gruntownej nauki, oddzielnie lub w małych odpowiednich grupach, udziela **fachowiec** metodą wypróbowaną. Konwersacya i stylistyka. Wiadomość w Biurze porad pedagogicznych, Kraków, Groble 12, parter (od ul. Straszewskiego). 8481 3 3

Oleju skalnego, surowca i produktów ubocznych

poszukuje się **do wyłącznego kupna** w wielkich ilościach dla Niemiec. — Zgłoszenia przyjmuje **Amandus Possel et Co., Hamburg, Mönckebergstr. 9.** 8669

Poszukuje się

pełnomocnika i zastępcy

z kaucyą, do prowadzenia

głównego składu tytoniu i cygar

na okręg obwodowy, tudzież **głównej trafiki** w siedzibie Komendy okręgowej **w Królestwie.** Pierwszeństwo mają chrześcijanie.

Zgłoszenia pod **„Zastępca"** przyjmuje Administr. „N. Reformy". 8560 3 3

Reprezentacya

fabryki mebli giętych firmy

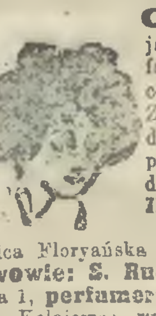
BRACI THONET

zawiadamia uprzejmie, że biuro wraz z magazynem zostało przeniesione na 8597 1 0

ul. Wiślną l. 8, I p.

Motory benzynowe i benzolowe

jakoteż **gazowe aparaty ssące** są najlepszem źródłem siły dla wiejskich gospodarstw i małego przemysłu. Prospekty zadarmo wysyła: Spezialbüro für Maschinenbau u. Elektrotechnik, Wiedeń, VII., Lindengasse 32. 8561 4 4

Czerwoność nosa

jakoteż piegi, czerwoność twarzy, trądziki, wypryski fałdy i obwisłość skóry, wszelkie skazy cery usuwa, za co się ręczy, **Dra A. Rixa Pasta „Pompadour".** Zgoła nieszkodliwa. Dawka na próbę 1 K, wielka dawka 3 K. **Dra A. Rixa Krem perłowy,** płynny puder różowy, biały i naturalny. Flakon 3 K. Wysyłka dyskretna. **Dr A. Rix, Kosm. Laboratoryum, Wiedeń, IX., Lakiergasse 6/V.**

Składy **w Krakowie: apteka Wiszniewskiego,** ulica Floryańska 15, **perfumerya Reima i Spółki,** Rynek 37. **We Lwowie: S. Rucker, apteka pod srebrnym orłem,** ul. Krakowska 1, **perfumerya Sładowskiego; w Bielsku: drog. Połaczka,** ul. Kolejowa; **w Cieszynie: droguerya „pod czarnym psem"** i **droguerya „pod kotwicą".** 8426 1 2

½ miliona

falcowanej cegły pasmowej i szczytowej, naturalnej i impregnowanej, najlepszego materyału do pokrywania budynków przy odbudowie Galicyi, bardzo tanio poza kartelem w zapasie. Dostawa do wszystkich stacyj szybko. Zażądać zaraz oferty. **Karol Nell, Wiedeń, XIX., Krottenbachstrasse 52.** 8336 3 4

Sprzedaż kotłów parowych.

1 kocioł rurkowy	200 2/M	płaszczyzna ogrzew.	10 At.	1912 r. zbud.
1 „ „	100 2/M	„ „	10 „	1909 „ „
1 „ lokomobilowy	15 2/M	„ „	7 „	1900 „ „
1 „ Kornwallisowy	25 2/M	„ „	7 „	1900 „ „
3 kotły rurkowe po	84 2/M	„ „	10 „	1889 „ „
1 kocioł rurkowy	249 2/M	„ „	12 „	1889 „ „
1 „ „	216 2/M	„ „	10 „	1889 „ „
2 kotły rurkowe	192 2/M	„ „	12 „	1891 „ „

Dalej są do nabycia: 8651 1 2

1 200 HP. bliźniący wyciąg do kopalń, wykonany według najnowszych modeli, zaopatrzony **Tapografem,** 1912 r. zbudowany, jakoteż wszystkie rodzaje maszyn parowych, lokomobili, **przyrządy do gazu ssącego,** wszelkie gatunki **motorów** etc. etc., są w używanym stanie, jednakowoż tanio do nabycia.

I. Heller, Wiedeń XX, Wallensteinstrasse 14.

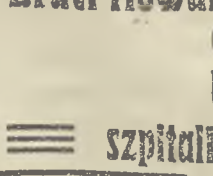
Tania sprzedaż gwiazdkowa!

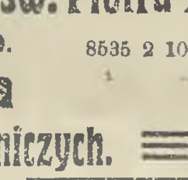
Biżuteryę, antyki, obrazy, zegary, meble antyczne, bronzy, porcelanę i szkło stare sprzedaje jako podarki na Gwiazdkę tanio **Doroteum, Kraków,** ul. św. Tomasza 20. 8627 2 8

Księgarnia ant. M. Taffeta nast., ul. Szpitalna 8,

sprzedaje książki po znacznie zniżonej cenie:

Hist. powsz., wyd. Bondego. 16 t., zamiast 130 K tylko 60 K.
Majerski: Opis ziem dawnej Polski, 4 t., zamiast K 40 tylko 20 K.
Wojsko Polskie Kościuszki, z rys. Stachowicza, zamiast K 6 tylko 2 K.
Rembowski: Pisma, 3 t., zamiast K 35 tylko 10 K.
Tarnowski: Nasze dzieje XIX stulecia, zamiast K 8 tylko 4 K.
Szelągowski: Śląsk i Polska, zamiast K 4 tylko 1·50 K.
Brandes: Główne prądy XIX stulecia, zamiast K 5 tylko 2·50 K.
Barzykowski: Powstanie Listopadowe, 5 t., zamiast K 60 tylko 20 K.
Powstanie Styczniowe, 4 t., zamiast K 24 tylko 10 K.
Stasiak: Skarbiec króla Kazimierza, zamiast K 3 tylko 1·40 K.
Bogdanów: Ekonomia polityczna, zamiast K 3 tylko 1·20 K.
Miecznikow: Zarysy optymistyczne, zamiast K 4 tylko 1·60 K.
Walewska: Faunesy, zamiast K 5 tylko 1·80.
Kucharz Warszawski, zamiast K 5 tylko 3 K.
Biernacki: Nawrócony, zamiast K 5 tylko 1·60 K.
Króliński: Antologia, zamiast K 5 tylko 2 K.
Magiera: Ćwiczenia pisemne na stopniu średnim, zamiast K 2·50 tylko 80 h.
Dr Mateo: Elektro-Homeopatya, zamiast K 10 tylko 2 K.
Lamus, Rocznik 1911—12, zamiast K 12 tylko 5 K.
Album sztuki polskiej i obcej, zamiast K 25 tylko 10 K.
Królowie Polscy, według Matejki, zamiast K 8 tylko 4 K.
Ordery i odznaki zaszczytne w Polsce, zamiast K 20 tylko 8 K.
Album wystawy Maryańskiej, 5 t., zamiast K 30 tylko 5 K.
Korytkowski: Prałaci i Kanonicy Katedry Metropolitańskiej Gnieźnieńskiej, 4 t., zamiast K 60 tylko 10 K.
Kasparek: Zbiór ustaw i rozporządzeń administracyjnych. 15 K.
Eulenburg: Med. Realencyklopädie, 15 Bd., statt K 350 nur 160 K.
Lueger: Lexikon der gesamten Technik, 7 Bd., nur 90 K.
Breyman: Baukonstruktion, 4 Bd., statt K 120 nur 60 K.
Oesterreichisches Recht, 4 Bd., statt K 60 nur 28 K. Neuste Auflage.
Wielki wybór książek z obrazkami dla młodzieży. 8626 1 2

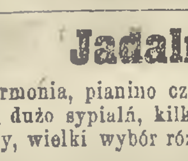

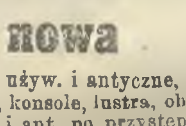
Fabryka mebli żelaznych

Braci Nowak, Praga, plac św. Piotra 1.

Cenniki zadarmo. 8535 2 10

Urządzenia szpitali i domów robotniczych.

Korespondencya niemiecka.

Jadalnia dębowa nowa

fisharmonia, pianino czar. dobre, kredensy nowe, używ. i antyczne, stoły rozs., dużo sypialń, kilka now. i używ., garnitury, konsole, lustra, obrazy, lampy, wielki wybór różnych mebli new., używ. i ant. po przystępnych cenach w składzie mebli 8528 3 9

M. Teleszniecka, ul. Floryańska l. 49, I p.

Kupować wina

Wyborna stara kroacka śliwowica i wódka treber.

tylko u właściciela winnicy i hurtownej firmy winnej **J. Gigović, Sisack,** Kroacya. Przewyborne węgierskie wina czerwone i białe ze zbioru w r. 1911, 1912, 1913, prawdziwe dalmatyńskie perliste wina z r. 1912, 1913, 1914. Przewyborne kroackie wina białe z r. 1914 i 1915. Wysyłka we wszystkie strony w baryłkach począwszy od 50 l. Cennik zadarmo, opłacony. Korespondencza niemiecka i kroacka. 8618 1 2

Do mających wziętość **naftowych lamp o wzmocnionem świetle,** uznanych za najlepszy system, **poszukuje się**

zastępców

pozostających w stosunkach z zarządami kolejowemi, gminnemi i wojskowemi, na wszystkie okręgi Galicyi i Bukowiny. Zgłoszenia pod **„W. N. 9148"** przyjmuje **Rudolf Mosse,** Wiedeń, I., Seilerstätte 2. 8479 2 2

5 c. k. Loterya klasowa

Ciągnienie I. kl. 14 i 16 grudnia.

¹/₈ losu 5 K
¹/₄ „ 10 „
¹/₁ „ 40 „

poleca do tego uprawniony

Dom bankowy Aleks. Suchanek, Berno (Morawy).

Zlecenia pożądane kartą korespond. Losy zamówione wysyła się natychmiast wraz z czekiem. 8180 8 8

Powóz-lando

do sprzedania w Makowie. Wiadomość w kancelaryi arcyksiążęcej w Makowie. 8466 3 3

!!! Polacy !!!

Pierwszorzędny polski lekarz **dentysta Dr H.** ordynuje leczniczo i wykonuje roboty techniczne za skromnem honoraryum. Wiedeń, I., Spiegelgasse (tuż obok Grabenu) Nr 13, III/9. Telefon 20/VIII. Ordynacya od godziny 1—6, w niedziele od 8—1 rano. 8338 5 13

Elektryczne

żarówki oszczędnościowe, wspaniałej jakości, stopki, bezpieczniki, wyłączniki, dyble, rolki i t. p. przybory elektryczne poleca najtaniej **H. Niemetz,** optyk i mechanik, **Kraków, ulica Karmelicka 15.** 7439 10 10

Uczennica konserwatoryum

udziela lekcyj gry na fortepianie po przystępnej cenie. Karmelicka 40, III p. 5980 5 0

Obiady domowe

smaczne i hygieniczne, po przystępnych cenach, w domu i na miasto. Ulica Sobieskiego l. 16c, II piętro. 8485 3 0

Od 4 koron Suknie damskie od 1 korony Sukienki dla dzieci

przyjmuje się do roboty: **Ulica Karmelicka 7, II. piętro** kamienica w podwórzu. 6300 19 0

Panna

z ukończoną IV kl. wydziałową, władająca językiem niemieckim, poszukuje zajęcia biurowego. Zgłoszenia listowne pod **K. F.** przyjmuje Admin. „N. Reformy". 8538 3 0

4—6 K miesięcznie

lekcye zbiorowe języka niemieckiego i francuskiego. — Ul. Sobieskiego 16, II piętro. 8486 2 0

Staruszka

84 lat, mająca, nie zdolna do pracy, a nie mająca żadnego utrzymania, prosi o wsparcie. Datki przyjmuje Administr. „N. Reformy": dla **Maryi Rosiek.** 8310 5 0

Tani stroiciel fortepianów

i pianin poleca się do strojenia. — Zgłoszenia przyjmuje „Tania Kuchnia" w Krakowie, ul. Gołębia (róg Wiślnej) od g. 11—3 po poł. 7306 17 0

Wychodźca

(z rodziną) ze wschodniej Galicyi, chorowity, 16 miesiąc walczący z nędzą i głodem, prosi litościwych o stare futro lub palto dla słusznego mężczyzny, kołdry lub koca, poduszki i prześcieradła. — Adres: Jan Kryciński, Melk a/Donau, Neu Spielberg 52 8480 3 0

Hotel Confort w Piotrkowie

wykwintnie urządzony, 2 minuty od dworca, **ul. Bankowa.** 8496 2 2

J. Czernecki

Wydawnictwo artystycznych kart pocztowych Kraków, ulica Szewska 17

poleca:

największy wybór kart pocztowych wedle reprodukcyi najznakomitszych artystów polskich. — Ponadto posiada tysiące wzorów artystycznych wydawnictw obcych, jak: angielskich, bułgarskich, czeskich, francuskich, niemieckich i włoskich, oraz reprodukcye Galeryi drezdeńskiej. Codziennie otrzymuje nowości wydawnictw artystycz., tak krajowych, jak i zagranicznych. — Ilustrowany katalog własnych wydawnictw wysyłam za nadesłaniem 1 K 45 h. 7249 3 3

Kroju i szycia

sukien damskich wyuczam najdokładniej i najtaniej nawet Panie, zupełnie z szyciem nieobeznane. — Kurs obejmuje: rysowanie, modelowanie i teoryę, następnie naukę szycia rozpocznie się 18 b. m. „Józefina", ul. Długa l. 11. Wykonuję również wszelkie formy. 8014 3 3

L. 2065. 8499 2 2

Ogłoszenie.

Gmina Grybów rozpisuje licytacyę celem wydzierżawienia prawa poboru opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa i miodu, na czas od 1 stycznia 1916 do końca roku 1916, względnie 1918.

Oferty, zaopatrzone w przepisane wadyum, przyjmuje podpisany **dnia 16 grudnia b. r.** od godz. 10—11 przed południem.

Grybów, dnia 30 listopada 1915.

Komisarz rządowy **Endbod.**

Przez wys. c. k. Radę szkolną kraj. uprawn.

Szkoła rachunkowości państwowej

i buchalteryi pojedynczej, podwójnej etc. Henryka Gottlieba w Krakowie przy ulicy Dietlowskiej l. 68

otwiera

Nowe kursa przygotowawcze do egzaminu z rachunkowości państwowej, buchalteryi pojedynczej i podwójnej. W skład każdego z powyższych kursów wchodzi korespondencya polsko-niemiecka, stenografia, kaligrafia i nauka pisania na maszynie. Celem umożliwienia korzystania z nauki kandydatkom i kandydatom, zamieszkałym na prowincyi, udziela się również nauki listownie. Ręczy się za sumienne przygotowanie i pomyślny wynik egzaminu. Wpisy na powyższe kursa przyjmuje codziennie od 9—1 i od 3—6, kierownik szkoły **Henryk Gottlieb,** zaprzysiężony znawca ksiąg handlowych przy c. k. Sądzie kraj. 8324 2 2

Bracia Tercyarze Św. Franciszka

(Bracia Albertanie)

posługujący ubogim

w Krakowie, Kazimierz, ulica Krakowska l. 43

Telefon 3213

sprzedają najpowszechniej używane meble gięte, wyplatane lub z siedzeniem deszczułkowem, t. j. krzesła, fotele, kanapy, bujanki, taborety biurowe i salonowe.

Również przyjmują krzesła do wyplatania, naprawy i politurowania.

Krzesła i stoły do wypożyczania są na składzie.

Wycieraczki kokosowe, oraz własnego wyrobu plecione trzcinowe, w różnych wielkościach.

Chodniki kokosowe do kościołów, urzędów na schody, korytarze i do przedpokoi. 27 35 0

Wyprzedaż gwiazdkowa

po tanich, starych cenach

Dywany
Chodniki
Materye meblowe
Kołdry, Koce
Portyery, Firanki

Filip Haas & Synowie

Kraków, ul. Sławkowska 12. 8495 2

Dywany perskie i
Dywany guzonc marki
„Haas"
Tapety w najmodniejszych
deseniach

PERŁA ADRYATYKU

jest przewybornem winem deserowem.

PERŁA ADRYATYKU polecaną bywa jako wino wzmacniające i chętniej używaną, aniżeli inne wina stołowe.

PERŁA ADRYATYKU jest najlepszą marką dalmatyńskiego czerwonego wina deserowego, a ponieważ nie jest ona droższą od innych podobnie nazywanych win deserowych, przeto należy bacznie uważać na nazwę i na markę ochronną „Merkur".

PERŁA ADRYATYKU podlega stałej kontroli Zakładu rozpoznawczego Gremium Aptekarzy w Wiedniu, IX., gdzie każdy może polecić bezpłatnie zbadanie jej prawdziwości.

PERŁA ADRYATYKU jest do nabycia tylko w oryginalnych flaszkach w lepszych handlach delikatesów i win, tudzież w restauracyach i drogueryach.

Hurtowna sprzedaż 29 22 0

W. Bergel, c. k. Dost. nadworny, Wiedeń, XIX/1.

Ważne dla Pań!

Nowo wynaleziony „Gizela Crème" działa nadzwyczaj korzystnie na twarz, usuwa wszelkie nieczystości skóry i wybiela płeć. Zaznaczyć należy, że główną zaletą tego kremu jest możność użycia za dnia n. p. wychodząc na ulicę. Twarz staje się natychmiast po użyciu śnieżnobiałą. Po 2—3-tygodniowem użyciu osiąga się trwały skutek. Nieszkodliwość zagwarantowana. Cena słoika K 3·—. Do nabycia u A. Monderera w Krakowie, ul. Lubicz 5 (Hotel Europejski). 8025 8 12

Żądajcie tylko

GOLIAT

Salvator-kremu do obuwia, gdyż obecnie są niezwykłe trudności przy sporządzaniu blaszanych pudełek, tak, że w mojej fabryce często zachodziły przeszkody w ruchu, ponieważ nie mogłem się zaopatrzyć w blaszane pudełka różnej wielkości. Najuprzejmiej proszę wielce szanownej Publiczności, aby była łaskawą żądać przy zakupnie tylko Goliat

SALVATOR

kremu do obuwia, aby ujednostajnić sporządzanie potrzebnych blaszanych pudełek, gdyż tylko w takim razie będę w możności zaspokoić nadzwyczajne zapotrzebowanie moich wielce szanownych Odbiorców, mimo trudnych stosunków.
Goliat Salvator

Krem do obuwia

stał się dzisiaj niezbędnym już w każdem gospodarstwie domowem, gdyż nasze gospodynie miały sposobność przekonać się, że ten wypróbowany krem do obuwia przewyższa wszystkie inne fabrykaty.
Goliat Salvator krem do obuwia wskutek obecnego podskoczenia cen materyału surowego sprzedaje się

po 30 halerzy za pudełko

ponieważ udało mi się nabyć większą ilość materyału surowego bardzo dobrego, i jest też w takiej samej jakości, co przed wojną

wszędzie do nabycia!

8144 4 0

Zygmunt Vadász
fabryka chemiczna
Budapest, VI., Lehel-u. 29.

Ważne dla Magistratów, Gmin i Przedsiębiorstw!

Łukowych lamp naftowo-gazowych

od centrali niezależnych

dla oświetlenia stałego i pomocniczego — dostarcza natychmiast

Towarzystwo „Kitson Licht", Wiedeń, VII., Kandlgasse 23.

Prospekty i specyalne oferty na żądanie. 7038 19 24

Dla wojowników pomniki z kamienia wszelkiego rodzaju

Płyty pamiątkowe, ciosy granitowe do mostów, marmury i płyty na chodniki,

kamienne sztuczne, obrabiane i polerowane

Tablice pamiątkowe, stopnie, kominki, **kamienie grobowe**, rury betonowe i t. d. **Stein Industrie J. Kisch, Wiedeń, VII.,** Schottenfeldgasse 64. 8150 3 3

SPIRITOL

JEST PIECEM ŻOŁNIERZY!

Piecze, gotuje, grzeje! Można go nosić w kieszeni! Na polu bitwy niezbędny! Wyślijmy zaraz swym marznącym żołnierzom!

Dostać można wszędzie!

FABRYKA SPIRITOL, WIEDEN, I., Glucksgasse Nr 2

Odsprzedawcy potrzebni! 6607 12 13

Przewóz mebli we wozach meblowych

SPEDYCYE

towarów dla eksportu lub importu do lub z

Galicyi i Bukowiny

jakoteż do okupowanych miejscowości

Królestwa Polskiego

włącznie z odprawą cłową i graniczną, przejściowe zamagazynowanie interwencya w osiągnięciu zezwolenia na przywóz, przewóz lub wywóz przyjmuje firma

GOLDLUSTiSKA w KRAKOWIE

jakoteż ponownie już otwarte zastępstwa
w Szczakowej (Granicy)
w Nadbrzeziu (Sandomierz) stacya portowa Wisły

Z korespondencyą i zapytaniami uprasza się zwracać do Krakowa lub Szczakowej. 7582 8 8

Skutek poręczony, inaczej zwrot pieniędzy.

Lekarskie orzeczenia o wybornej skuteczności, oprócz tego leżą tysiące listów dziękczynnych do przeglądnięcia. **Pełny, piękny, jędrny biust** otrzymuje się przy użyciu

Dra med. A. Rixa Kremu do piersi

przez władzę badanego, z poręczeniem nieszkodliwego, w każdym wieku szybki, niezawodny skutek wywołującego, zewnętrznie stosowanego. Jedyny krem na biust, który z powodu jego znakomitego działania trzymają apteki, perfumerye etc. Dawka na próbę 3 K, wielka dawka osiągająca skutek 8 K. Wysyłka ściśle dyskretna. Kos. Dra A. Rixa Laborat., Wiedeń, IX., Lakiergasse 6/V. Składy w Krakowie: apteka Wiszniewskiego, ul. Floryańska 15; handel Reima i Ski, Rynek 37; w Bielsku: droguerya Polaczka, ul. Kolejowa; w Cieszynie: drog. pod „Czarnym psem" i drog. pod „Kotwicą". 8454 2 3

Pierwszy wiedeński koncesyonowany skład

używanych wozów wszelkich typów

także wszelkiego rodzaju uprząż na konie ma zawsze na składzie w bardzo wielkim wyborze. **Karol Fischer, Wiedeń,** II., Praterstrasse 72, hotel Nordbahn. Telefon 44.406. 6841 30 0

SERY

znakomite, sardynki, salami, konserwy mięsne, kostki rosołowe, zupy rozmaite, musztardę stołową, marmoladę morelową i owocową, najtaniej nabywać można w dowolnej ilości w składzie 371 25 0

BRACI ROLNICKICH
w Krakowie, Rynek gł., róg Siennej.

Magazyn nowości damskich

pod firmą M. Schenker

w Krakowie, Rynek gł. L. 15

rok założenia 1874

poleca **świeżo bogato zaopatrzony skład** materyałów wełnianych, sukiennych i jedwabnych na kostyumy, suknie i bluzki.

Specyalne jedwabie i półjedwabie na podszewki i halki.

Wielki wybór flanelek, aksamitów, welwetów, pluszów na płaszcze, oraz pluszów kolorowych na meble i do robót ręcznych. Specyalny dział firanek, stor, kap tiulowych i muślinów firankowych.

Wszystkie kolory gazy jedwabnej, markizety, granadyny, popeliny, Crepe de Chine, kloty, zefiry i barchany.

Towary pierwszej jakości w bardzo wielkim wyborze po przystępnych cenach.

Cen nie podwyższyłem przy dawnych zapasach. 8021 6 10

Przyjmę
jednorocznego chłopczyka z ciemnemi oczkami, sierotę, z dobrej rodziny, na własnego. Zgłoszenia tylko listowne pod **A. I.** przyjmuje Adm. „N. Reformy". 8574 3 3

Polowań
kilka obejmę. Kupię psa i broń myśliwską. Andrzej Kęs, Kopernika 15. 8036 6 6

---

5 halerzy

kosztuje karta koresp., za pomocą której można zażądać mego katalogu głównego z 4500 odbitek. Wysyła się zadarmo, opłacony. Pierwsza fabryka zegarów Jan Konrad, c. i k. nadw. dostawca, Brüx Nr 1291, Czechy.

Niklowy zegarek kotwicowy 3·80 K, lepszy 4·20 K, ze starego srebra zegarek metalowy 4·80 K, z wnętrzem kotwicowem 5 K, zegarek na pamiątkę wojny 5·50 K, radyowy zegarek 8·50 K, z budzikiem 24·50 K, zegarek srebrny 8·40 K, budzik niklowy 2·90 K, zegar ścienny 3·40 K, zegar z kukułką 7·85 K, zegar wahadłowy 9 K. Za każdy zegar 3-letnie poręczenie na piśmie. Wysyłka za zaliczką. Niema ryzyka! Wymiana dozwolona lub zwrot pieniędzy. 6547 7 15

Artykuły spożywcze i codziennego zapotrzebowania, węgiel, naftę, oleje maszynowe, nawozy sztuczne, narzędzia i maszyny rolnicze, cement, eternit, papę i t. d. wysyła tylko hurtownie ze swoich magazynów lub dostarcza wprost z fabryk

Związek ekonomiczny Kółek rolniczych

we Lwowie

stow. zar. z ogr. poręką (organ handlowy Zarządu głównego Tow. Kółek rolniczych) z siedzibą obecnie **w Bielsku (Bielitz), Zunfthausgasse 1. Cenniki na każde żądanie.** 6491 22 0

Duży zapas mydła

otrzymał sklep

„LAKTOL"

Karmelicka 15

i sprzedaje takowe po cenach bezkonkur.

Mydło białe II-a . . . . K 2·68
Mydło żółte I-a . . . . K 3·—
Mydło białe I-a . . . . K 3·—
Proszek Schichta do prania
soda, krochmal, farbka, sztywnik. 6526 3 8

Do wynajęcia zaraz

ul. Grodzka 43

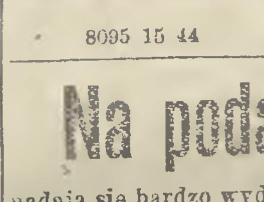
Lokal sklepowy z urządzeniem dla interesu śniadankowego restauracyi lub piwiarni, gaz i elektryka z lampami, wodociąg, piwnice, kuchnia post. **II. p.** 7 pokoi, 2 przedp., kuch., łazienka, gaz, elektryka. Dotąd lokal zajmowany przez dentystę

ul. Karmelicka 6 8233 5 6

Sklep z portalem oraz **6 ubikacyj za sklepem.** Wiadomość u właściciela, ul. Karmelicka 6, I p. od 9—11 i 4—6.

---

5 h Przewyborne 5 h

Kostki rosołowe

w opakowaniu czerwono-żółtem wysyła opłatnie za zaliczką 500 kostek za 15 K, 1000 kostek za 28 K. Fabryka kostek rosołowych. Praga, II., ul. Podskal 1990.

8095 15 44

Na podarki gwiazdkowe

nadają się bardzo wydawnictwa **Samarytanina Polskiego,** z których cały dochód przeznaczony jest na cele humanitarne Departamentu sanitarnego Legionów i Samarytanina Polskiego. W głównej **ekspozyturze w Krakowie, przy ul. Karmelickiej l. 9** (dom Dra Langroda, niedaleko kawiarni Bisanza) nabywać można: **Odznaki** Samarytanina Polskiego, **wojenne odznaki** (alegoryę Polski), **miniaturowe plakiety artystyczne** (orzeł, zrywający kajdany) **nalepki listowe, modlitewniki dla żołnierzy i legionistów polskich** (po 40 hal), nader gustowny **papier listowy,** z pięknie wykonanym sztandarem Samarytanina, w ozdobnych kopertach (po 1 K 20 hal) i kasetkach (po 3 K), prześliczne serye widokówek: **Legiony w polu,** dalej portrety zasłużonych, oraz nader gustowne

Wojenne obrączki Legionów

ze stali, ozdobne białym orłem Zygmuntowskim, z datą 16/VIII 1914 — i

Medale (»Poległym na chwałę«)

dzieło artysty-rzeźbiarza St. R. Lewandowskiego.

Zamiast zwykłych, banalnych podarków, zaleca się bardzo wymienione wyżej przedmioty artystycznej i narodowej wartości, jako najstosowniejsze podarki, jako miłe pamiątki obecnych wielkich czasów.

Wszelkie zakupy w Krakowie i zachodniej Galicyi można czynić tylko w ekspozyturze głównej **w Krakowie,** przy ul. Karmelickiej l. 9. — **W Wiedniu** pozostała ekspozytura dla Austryi Górnej: Wien I, Akademiestrasse 4. — Ekspozytura dla **Królestwa** znajduje się **w Lublinie,** Krakowskie Przedmieście 47.

Wydział Samarytanina Polskiego
8514 3 0 **w Krakowie, ul. Wolska 15.**

Znane
Ziółka z Gór Harcu
Cena K 1·— i K 2·—, poleca
Czternasta apteka
Mra W. Radwańskiego w Krakowie, ul. Lubicz (obok dworca kolei). 7898 5 10
Wysyłka pocztą odwrotnie.

Fachowo uzdolniony
fortepianomistrz
superarbitrowany Leg., poleca się. Może przyjąć zastępstwo sprzedaży fortepianów i pianin. Michał Wąsowicz, Kraków, Karmelicka 7, parter. 8202 8 10

Sprzedam dom
jednopiętrowy, z wszelkiemi wygodami i wodociągiem. Wiadomość: J. Karpf, Bochnia. 8218 3 3

Rządca ekonomiczny
poszukuje posady zaraz lub później. Lat 54, żonaty, Polak, 16 lat pracował w skarbie państwa Szczucin, pod dyrekcyą p. Jana hr. Mycielskiego, 4 lata samodzielnie u p. Romana hr. Scipiona w Łopuszce Wielkiej, obecnie w ordynacyi Przeworskiej. Zgłoszenia: Józef Warżała, Dolne, ordynacya Przeworsk. 8332 3 4

Najwłaściwszym środkiem do poprawienia barwy włosów, siwych, spłowiałych lub rudych jest

Ekstrakt orzechowy
Juliana Józefowicza

perfumerya, w kolorach: blond, szatyn, brunatny i czarny.
Flakon K 3·30, flakonik próbny K 1·20.
Sprzedaż w składach aptecznych, perfumeryach w Krakowie: J. Hanak i Sp., Szewska 5; Reim i Sp., Rynek, linia A-B i Zapotha i Sp., Sienna 5. 8320 3 10

Starożytności
sprzedaje i kupuje księgarnia katolicka Dra Miłkowskiego w Krakowie, ul. Floryańska L. 1. 7541 3 20

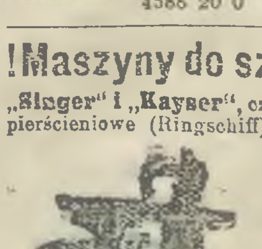
Fabryka korków i czopów
Zuckermann et Löbl
Praga-Pořič 26. Kapsle do flaszek, maszyny do korkowania. — Cennik za darmo. — Hurtownie, częściowo. 7700 5 0

60.000 KORON
wynosi
GŁÓWNA WYGRANA
V loteryi 1 klasy.
Ciągnienie 14 i 16 grudnia 1915. Losy są jeszcze do nabycia w biurze c. k. loteryi klasowej
M. KNELLER
Wiedeń, V., Ziegelofengasse 23 d. 7485 35 0
1/8 5 K, 1/4 10 K, 1/2 20 K, 1/1 40 K.

Tylko wprost
z wysyłki fabrycznej
„SUDETIA"
Karniów Nr 17
Śląsk austr., niech kupuje każdy materyały męskie i damskie, jakoteż śląskie płótna najlepszej jakości **po najtańszych cenach fabrycznych.** Resztki po cenach najeczuie niskich. — **Żażądać próbek.**
Piękne nowości sezonowe.
4585 20 0

!Maszyny do szycia!
„Singer" i „Kayser", czółenkowe, pierścieniowe (Ringschiff) i centroszpulkowe (Central-Bobbin) dla domu i dla rzemiosła kupuje się najlepiej i najtaniej u firmy polskiej A. Weissberg, skład fabryczny, Wiedeń II. Untere Donaustrasse 23/B. Rychła wysyłka do każdej stacyi kolejowej. Katalogi polskie za darmo! 6520 0 0

Miłym podarkiem na „Gwiazdkę"
dla dzieci i starszych są
Zagadki Stef. Zaleskiego
w 22 rodzajach i 620 przykładach. Cena egzempl. w płótnie 3 K, w kartonie 2 K. Do nabycia w Składnicy pedagogicznej (Kraków, ul Batorego 1) i w księgarniach. Na przesyłkę poleconą należy dołączyć 45 hal.). 8402 4 4

Powozik wózek
i sanki do sprzedania. Wiadomość: ul. Kościuszki L. 109, Półwsie Zwierzyniec (czwarty dom za pocztą). 8522 3 3

Zakopane
Hotel Stamary
otwarty. 8532 4 4

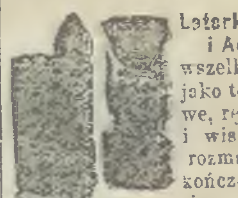
Kupi się
kilka wagonów ziemn[illegible] i kilka wagonów buraków pastewnych. Zgłoszenia od producentów z podaniem ceny i czasu dostawy przyjmuje Administracya „Nowej Reformy" **8.469.** 8469 5 5

Tanio! Tanio!
Duży zapas różnych
zabawek, lalek i innych towarów
pozostałych ze sklepu, częściowo do sprzedania we fabryce Hofa, ulica **Krowoderska 38,** od g. 9—1. 8448 5 5

Stare sztuczne zęby
kupuję. Ulica Mikołajska l. 8, I p. 8445 4 5

Buchalterka
z kilkuletnią praktyką, oraz korespondentka polsko-niemiecka, ze stenografią i biegłem pismem na maszynie, poszukuje posady. Zgłoszeni listowne pod **„Buchalterka"** przyjmuje Adm. „N. Reformy". 8348 5 5

Kieszonkowe piecyki do ogrzewania „Viribus unitis"
Niezbędne w polu. Do nabycia we wszelkich tego rodzaju handlach. Wytwórca A. P. Fischl, Wiedeń, VII., Westbahnstr. 26.
5035 5 5

Loterki Elektryczne i Acetylenowe wszelkiego rodzaju jako to: kieszonkowe, ręczne, stołowe i wiszące w najrozmaitszem wykończeniu nabywa się najtaniej u firmy polskiej A. Weissberg, Wiedeń II, Untere Donaustr. 23/D. Katalogi dla prywatnych i hurtowne dla odsprzedawców za darmo. Korespondencya polska. 6519 10 0

Widokówki
z żołnierzami, miłosne, z życzeniami, gwiazdkowe i noworoczne wysyła najtaniej **F. Wenzel,** największy skład kart pocztowych w Czechach, **Brumov (Braunau), Czechy.**
Zamawiać proszę tylko w języku niemieckim.
150 próbek opłatnie po nadesłaniu **5 K.** 8302 6 7
Cennik zadarmo.

KAWY PALONE
najlepsze mieszanki

Superior mieszanka 1 kg K	4·70
San Jago, Perłówka, najlepsza „ „ „ „	4·80
Caracas, Quatemala, Portorico „ „ „ „	5·00
Jawa, Jamajka „ „ „ „	5·05
Honduras, Mocca „ „ „ „	5·10
Ceylon „ „ „ „	5·30

Kawa niepalona, herbata i kakao po każdej cenie. Żądajcie cenników szczegółowych. — Wysyłam w pakietach pocztą po 4½ kg, albo koleją nieopłacone, **z ocleniem** za zaliczką. Dziennie wypala moja palarnia do 5000 kg kawy.

Zentral Amerikanischer Kaffee Import
M. KNELLER
Wiedeń, V., Ziegelofeng. 23 c.
Telefon mdmst. 55/03.
7466 24 24 Rok założenia 1889.

USTŘEDNI BANKA ČESKYCH SPOŘITELEN — CENTRALNY BANK CZESKICH KAS OSZCZĘDNOŚCI

Nowe wkładki oszczędności od 4—5%. Rynek główny L. 42. **FILIA W KRAKOWIE** Linia A—B. **Nowe wkładki oszczędności od 4—5%.**

Pupilarnie bezpieczne 4% **własne obligacye komunalne** tanio do nabycia. **Kwotę 65 milionów koron subskrybowano u nas na dotychczasowe pożyczki wojenne.** Składania wadyów i kaucyi. Finansowanie robót publicznych i. t. p.

Poszukiwanie zaginionych.

Pism warszawskich proszę o powtórzenie: **Podstawskiego** poszukuje Leon, Hajmáskér, Węgry. — Rodzina w Zaczerniu. 8243 3 3

Proszę o podanie adresu p. **Góralikowej,** matki **Adama Góralika z New-Yorku,** do Administracyi „Nowej Reformy" pod **8470.** 8470 2 2

Nowa

mapa miesięczna Nr VI

z oznaczeniem pozycyi wojsk w Rosyi, Francyi, Włoszech, Turcyi i Serbii wyszła z druku — Za nadesłaniem 80 halerzy wysyła **księgarnia D. E. Friedleina, Kraków,** róg ul. Grodzkiej. 8600 3 6

Panienka

uzdolniona w krawieczyźnie, poszukuje roboty w domach prywatnych, w miejscu lub na prowincyi. Zgłoszenia pod „Anna" przyjmuje Adm. „N. Reformy". 8647 1 2

Uczę

stenografii niemieckiej. Zgłoszenia pod **„L. L."** przyjmuje Administracya „N. Reformy". 8621 1 3

Skrzypce, mandoliny, gitary, cytry i wszelkie instrumenty muzyczne i przybory do tychże, sprzedaje po niskich cenach skład instrumentów muzycznych **M. Taffeta** nast., Szpitalna 8. 8625 1 2

Zbiory

Wincentego hr. Łosia (Dębniki, XI, Tyniecka 55), wysortowały do sprzedania cały dział archiwalij, złożony z papierów, aktów grodzkich, dokumentów, stanowiących materyały do historyi paruset polskich rodów. Zapotrzebowania zgłaszać w księgarni Katolickiej Dra Miłkowskiego, ul. Floryańska Nr 1. 8617 1 2

Chciałabym przygotować się do

matury gimnazyalnej

i poszukuję odpowiedniego nauczyciela. Zgłoszenia pod **„uczenica"** przyjmuje Adm. „Nowej Reformy". 8614 1 3

Zawiadomienie

Dnia 2 stycznia 1916 r., otwieram kurs szycia, kroju i przymierzania. sposobem amerykańskim. Pracownia krawiecka ubrań dla dzieci, chłopczyków i pensyonarek. Przyjmie panienkę do szycia. **Helena Kłapówna,** Kraków, ul. Szewska 16. II p., front. 8609

Słoneczne

mieszkanie, do wynajęcia zaraz: 2 pokoje, przedpokój i kuchnia. Sklepy z wystawami, światłem elektrycznem. Zwierzyniecka 11, od 2—3. 8646

Wspólnego mieszkania

z utrzymaniem poszukuję u inteligentnej izr. rodziny. Zgłoszenia listowne z podaniem warunków pod „Maturzystka" przyjmuje Admin. „N. Reformy". 8645

60.000 kor. na II hipot. star. Krakowa, mam do ulok. w całości. Administracyę domu obejmę. Zgłoszenia list. pod **Radca 6** przyjmuje Admin. „N. Reformy". 2656 1 3

Chłopiec 6-miesięczny

do oddania za swego. Wiadomość: u dozorcy domu, ul. Blich l. 4. 8512 6 7

Sypialnia

jasna, kredensy, kanapy dywanowe, konsole pod lustra, umywalnie, aparat piwny, stoliki mahoniowe, serwantki, saloniki, łóżka drewniane i żelazne z siatkami i wiele innych rzeczy poleca Chrześcijański magazyn, Kraków, ulica Kopernika 13. 8577 2 3

Przewyborne owoce styryjskie

do dań gabinetowych kalwile, ananas i t. d., oraz gruszki, wysyła w skrzyneczkach, po 5 kg za zaliczką 4 K 80 h **Adolf Berghofer,** hodowca szlachetnych owoców, Pischelsdorf, Styrya. 8416 7 25

Marmoladę

pierwszej jakości mieszaną po K 1·92, jakoteż morelową po K 2·80 za 1 kg. wysyła w wiaderkach 5-, 10-kg za zaliczką

WOJCIECH OLSZOWSKI

KRAKÓW — MAŁY RYNEK

8517 6 0

Wszelkie naprawy

okularów i cwikierów, wstawianie szkieł i t. p. wykonuje najstaranniej tanio i szybko **H. NIEMETZ, optyk i mechanik w Krakowie, ul. Karmelicka 15.** 8131 17 25

Zgubiono

dnia 29 listopada b. r., idąc ul. Smoleńsk, plantami, Wiślną, Rynek. Długa, zegarek złoty damski w branzolecie złotej. Łaskawy znalazca zechce oddać go przy ul. Radziwiłłowskiej 10, parter, na lewo, gdzie otrzyma sowite wynagrodzenie. 8663 1 3

Lando

lekkie, biurko i wanna metalowa do sprzedania. Ul. Krupnicza 22, I p., drzwi na lewo. 8638 1 3

Zdolne gospodynie

wiejskie, panny służące z krawieczyzną, kucharki ma do umieszczenia biuro „Ochrony kobiet", ul. Krupnicza 16, I p. 8637

Droguistki

lub egzaminowanej **farmaceutki,** poszukuje **Droguerya Heleny Sikorskiej** w Krakowie, ul. Szewska 22. 8641 1 5

Plany budowlane

celem wykończenia, kopiowania i t. p. roboty przyjmuje technik geodeta. Zgłoszenia pod: **Technik** przyjmuje Gł. Ajencya Dzienników i ogłoszeń J. Hopcasa i A. Salomonowej, Kraków, ul. Szczepańska 9. 8665.

Fabryka

produktów chemicznych Liban Tow. Akc. w Borku Fałęckim k/Krakowa poszukuje **egzaminowanego palacza kotłowego.** Posada do objęcia natychmiast. Zgłoszenia pisemne z odpisami świadectw i podaniem warunków odesłać należy wprost do fabryki w powyższem brzmieniu adresu, z dodatkiem: poczta Podgórze. Zgłoszenia osobiste przyjmuje się codziennie od 9 do 1 przed południem. 8652 1 3

Do wynajęcia

atelier

Wolska 38. 8524 3 3

Koncesya

na kawiarnię do wydzierżawienia. Zgłoszenia pisemne pod **„K. K."** przyjmuje Administr. „N. Reformy". 8530 3 3

Na hipotekę

poszukuje kancelarya adw. Dra Mussila, ul. Karmelicka 15, K 3000. 8525 3 3

Fasye podatkowe

sporządza i udziela informacyj

konces. Biuro zawodowe

przeniesione z ul. Dunajewskiego 2 i 9 na **ulicę Tarłowską 10, I p.,** obok Grobli. Od godz. 2—3 i od 6½ wieczorem w niedziele i święta od g. 10—2. 8533 5 10

Buchalter-korespondent

poszukuje posady, także na godziny. Zgłoszenia list. pod „Korespondent" przyjmuje Adm. „N. Reformy". 8539 3 3

Zakopane

Wołodyjówka pensyonat, willa nowa, centralne ogrzewanie, pokoje słoneczne. Ceny przystępne. Ul. Marszałkowska. 8545 3 10

Adwokat Kahane z Dąbrowy

poszukuje natychmiast rutynowanego koncypienta z praktyką prowincyonalną. 8550 3 3

Do Warszawy

jadę, przyjmę zlecenia. **Sikorski, Wielopole 22—7.** 8556 3 3

Chłopiec

lat 15, z ukończoną 4 kl. realną, z dobrym wynikiem, poszukuje miejsca, najchętniej u dentysty albo w biurze, z całem utrzymaniem. — Zgłoszenia list. pod **L. B. 333** przyjmuje Adm. „N. Reformy". 8575 3 0

Osoba

inteligentna, sympatyczna, pracowita, rozumiejąca dokładnie gospodarstwo wiejskie i domowe, poszukuje miejsca do zarządu domem na wsi lub w mieście. Zgłoszenia pod „Praca 25" przyjmuje Administracya „N. Reformy". 8548 3 3

Kawaler

urzędnik państwowy IX rangi, zawrze znajomość w celu matrymonialnym z panną lub bezdzietną wdową do lat 30. Posag wymagany. Pośrednictwo dopuszczalne. Poważne zgłoszenia do dni 14 pod „Protos 36" przyjmuje Administracya „N. Reformy". 8642 1 3

Herbabnego

Syróp podfosforawo-wapienno-żelazisty

Od **46 lat** polecany przez powagi lekarskie syróp piersiowy. Rozpuszcza flegmę, uspokaja kaszel, pobudza apetyt. Działa dodatnio na trawienie i odżywianie i z tego powodu znakomicie nadaje się do wytwarzania krwi i kości, w szczególności u słabowitych dzieci. **Cena flaszki 2 K 50 h,** pocztą o 40 h więcej za opakowanie. **Wysyłka codzienna.**

Wyłączny wyrób i główna wysyłka: 7539 4 11

Dr Hellmanns Apotheke „Zur Barmherzigkeit", Wiedeń, VII/1, Kaiserstrasse 73-75 (Herbabnys Nachfolger).

Na 3 międzynar. farmac. wystawie odznacz. **wielkim złotym medalem.** Skład we wszystkich większych aptekach.

Prawdziwy tylko z tym znakiem ochronnym.

SCHUTZ-MARKE JULIUS HERBABNY WIEN

Ostrzega się przed naśladownictwem!

Korespondentka

polsko-niemiecka, pisząca biegle na maszynie, ze stenografią niemiecką, potrzebna zaraz na wyjazd. Zgłoszenia list. pod: Dr. Z. przyjmuje Administracya „Nowej Reformy". 8654 1 2

Poszukiwana

maszyna używana, z widocznem pismem, w dobrym stanie, systemu Underwood albo Remington. Zgłoszenia pod **Z. L.** przyjmuje Administracya „Nowej Reformy". 8655 1 2

Zastępcy miejscowego

poszukuje się dla owoców południowych i towarów kolonialnych. Zgłoszenia przyjmuje Administracya „N. Reformy" pod **8631.** 8631 1 3

Herbatę

Ceylon (Orange Pekoe), Mounig, proszkowaną najlepszej jakości — poleca

Jan Wróblewski, Zakopane

agencya handlowa.

Dla większych odbiorców, oraz dla kupców specyalne ustępstwa. 8660 1 3

Starsza

panna, znająca dobrze krawieczyznę i białe szycie, oraz znająca się na gospodarstwie domowem, posiadająca kilkuletnie chlubne świadectwa, przyjmie posadę wyręczenia pani domu. Może się zająć dziećmi lub do samodzielnego zarządu domem od 1 stycznia 1916. Zgłoszenia pod **M. S.** do Biura ogłoszeń i dzienników M. Hupczyca, Kraków, Jagiellońska 7. 8657 1 2

Agentom i domokrążcom

nastręcza się dowodnie 30 do 40 K dziennego zarobku przez sprzedaż nowego artykułu, mającego pokup w każdym domu. Wyjaśnień udziela Adolf Oppenheim, Mor. Ostrawa, Brückengasse 13. 8629 1 10

1000 kg cebuli!

50 kg po 30 koron, z powodu opróżnienia składu, póki zapas starczy, zaraz do sprzedania. Zgłoszenia listowne pod **I. 100** przyjmuje Administracya „N. Reformy". 8636 1 3

Smutno dokoła!
Niebo się chmurzy!
Któż nas pocieszy:
Niezbędny dla każdego
I męża i niewiasty.

Promyk wśród burzy! Wesoły kalendarzyk na dziewięćsetszesnasty

Układu Kazeta, z ryciną tytułową art.-mal. Bratkowskiego. Cena 80 h. **Do nabycia w księgarniach lub wprost u wydawcy za nadesłaniem 90 hal. w znaczkach pocztowych**

Fr. Herod, Baden obok Wiednia.

W pośród nakładców
Obcych panika!
Czego się boją? 8649 1 4

Kalendarzyka! Promyk wśród burzy

Na rok szesnasty
Humorem swojskim
Zgłuszy ich chwasty!

Na Święta.

Sprowadziłem do mego handlu (istn. od r. 1889) p. firmą:

BIRNBAUM
Dietla 64
(dom ochr. sierot)

masło duńsk., **sardynki** hiszp., **cukier, mąkę** z Magistr., **herbatniki** szwajc., **kawę** wyśm., **herbatę** (najl. Ceylon ¼ kg K 6·70), **kakao** hol., **cebulę** wytrwałą, **spirytus** denat., **mydło** Schichta i **świece.** Wszystko w najlepszej jakości, po cenach przystępnych.

Adres dla zamówień hurt. powyższ. artyk., oraz owoc. południ. (i 5-kg. posyłek na próbę): Birnhaum, Wiedeń, IX., Währingerstr. 48/17. 7910 3 3

Najnowsze wydawnictwa

Księgarni G. Gebethnera i Sp. w Krakowie.

	Koron
Bohowityn. **Dzieje mężatek.** Powieść	4·60
Boy. **Słówka.** Wyd. nowe, pomnożone	4·—
Chłędowski Kazimierz. **Rokoko we Włoszech.** Ludzie. — Literatura. — Sztuka.	22·—
Daniłowski Gustaw. **Epilog.** Zelma. — Rien ne va plus. — Policzek. — Luźne kartki. — Barykada (z Leona Frapié)	4·—
— **Fragmenty.** (Zabronione w Rosyi)	3·—
Ejsmond Julian. **Antologia bajki polskiej.**	4·—
Gliński Kazimierz. **Mąż krwawy.** Powieść historyczna z czasów Kazimierza Wielkiego	4·20
Gruszecki Artur. **Wróżby wojenne pana Radcy.** Powieść współcz.	3·—
Hoesick Ferdynand. **Niedole małżeńskie.**	3·60
Konar Alfred **Jesień.** Powieść. Wyd. 2-gie	4·—
Konopnicka Marya. **Poezye.** Wydanie zupełne, krytyczne, opracował Jan Czubek. Słowo wstępne Henryka Sienkiewicza. 8 tomów. Cena za całość	40·—
Perzyński Włodzimierz. **Idylle wojenne i pokojowe troski.**	4·20
— **Złoty interes.** Powieść	5·60
Polska i Litwa w dziejowym stosunku. Treść: Wł. Abraham: Polska a chrzest Litwy. — Ks. J. Fijałek: Kościół rzymsko-katolicki na Litwie. — Uchrześcijanienie Litwy przez Polskę i zachowanie w niej języka ludu po koniec Rzeczypospolitej. — J. Rozwadowski: Mapa językowego obszaru litewskiego. — A. Brückner: Polacy a Litwini. Język i literatura. — Wł. Semkowicz: Braterstwo szlachty polskiej z bojarstwem litewskiem w Unii horodelskiej 1413 roku. — S. Kutrzeba: Unia Polski z Litwą	15·—
Popielówna S. **Opowieści kwiatowe** dla dziewczynek. W ozd. opr.	3·—
Prus Bolesław. **Dziwni ludzie.** Nowele	4·—
Przybyszewski Stanisław. **Adam Drzazga.** Powieść	5·20
Rodziewiczówna Marya. **Barbara Tryźnianka.** Powieść	4·60
Sarnecki Zygmunt. **Czwarta dusza.** Hallucynacya. — Szklany domek. — Chamka. — Czy warto? — Nagroda konkursowa.	4·20
Sienkiewicz Henryk. **Wspomnienia sierżanta** legii cudzoziemskiej.	2·80
Weyssenhoff Józef. **Puszcza.** Powieść	6·20

Do nabycia we wszystkich księgarniach. 8619 1 4

Urząd pocztowy w Czernichowie

koło Krakowa, poszukuje **pomocnicy** od 1 stycznia. 8632 1 3

Pomocnik

handlowy, zdolny ekspedyent, lub też

ekspedyentka

oraz **praktykant** handlowy z dobrego domu, lat 14, z ukończoną III kl. realną, gimn. lub wydziałową, znajdą zaraz posadę. — Potrzebna również zdolna 8601 1 2

kantorzystka

władająca biegle językiem niemieckim w słowie i piśmie, biegła w rachunkach i kalkulacyi i pracach kantorowych. Oferty tylko pisemne wprost do firmy

Reim i Ska

Kraków, Rynek 37.

Nowo założone

Biuro informacyjne

dla spraw kolejowo-taryfowych w Krakowie

ma zaszczyt polecić P. T. swoje fachowe usługi w załatwianiu wszelkich interesów z zakresu przewozu osób (karty roczne) i towarów na kolejach żelaznych. Bliższe wiadomości o zadaniach i czynnościach Biura podają cyrkularze, które wysyła się na żądanie. — Adres: Kraków, ul. Długa 5. 8584 1 10

Dom — willa

murowana, z dużym ogrodem, do sprzedania w Bochni, Rzepińska, ul. Krakowska Nr 1035. 8566 3 5

Zarząd majątku Mogilany

poszukuje od 1 stycznia 1916 r. **kowala** egzaminowanego. Zgłoszenia: Mogilany, p. loco, do Zarządu majątku. 8572 3 3

Nowo otworzona solidna pracownia stolarska

Piotra Gawina w Krakowie, przy ulicy Senackiej L. 11

wykonuje wszelkie roboty w zakres stolarstwa wchodzące, oraz przyjmuje reparacye i odnawia stare antyki. 8662 1 5

PATENTY

wyjednywa we wszystkich państwach 2461 34 0
Inż. S. DZBAŃSKI, przys. Obrońca patentowy.
Wiedeń, VII, Mariahilferstr. 48. Tel. 35014.

„Ordinatorium sexuologicum",

Zakład dla nowego zakresu lekarskiej praktyki

(różnorodne sprawy i przypadłości życia płciowego),

D-ra Stan. Kurkiewicza, lekarza-specyalisty. Przy **ul. Batorego 20 w Krakowie.**

Zakres załatwianych spraw wyjaśniają **prospekty,** które na żądanie wydaję wzgl. wysyłam. 6713 11 0

M. BEYER i SKA

Kraków, Sukiennice Nr 12, 13, 14

Kalesony damskie i dla panienek reformowane

„ODETTA"

Najmodniejszy krój.

8492 2 5

Ogłoszenie.

Dnia 28 grudnia 1915 r. odbędzie się w kancelaryi gminnej w Prądniku Czerwonym ofertowa **licytacya** na pobór dodatków gminnych od napojów spirytusowych, piwa, miodu, rumu, rozolisów i nalewek miodowych, za czas od 1-go stycznia 1916 do 31-go grudnia 1916. Warunki są do przejrzenia w Urzędzie gminnym w Prądniku Czerwonym, między godz. 9 a 11-tą rano i od 3 do 5-tej po południu

8661 1 8 Naczelnik gminy: **Andrzej Sitko.**

Księgarnia S. A. Krzyżanowskiego

otrzymała na skład główny i poleca:

Buzek Prof. Dr. J. „Pogląd na wzrost ludności ziem polskich w wieku XIX."	2·—
Milewski Ed. „Kooperacya i jej znaczenie w Polsce"	1·50
Nałkowska Z. R. „Węże i Róże". Powieść.	5·—
Wielopolska Hr. M. J. „Synogarlice"	3·—
Witkowski Aug. „Zasady fizyki". T. I. Wyd. IV.	6·—
Zimowski K. „Mała historya Polski" z dodatkiem o wojnie europ.	—·60
Zimowski K. „Praktyczna gramatyka polska". Wyd. V.	—·70
Żeromski St. „Sen o szpadzie".	1·20

8357 6 6

POLONIA.

Jedyna kolorowa reprodukcya słynnego obrazu **mistrza Matejki** z muzeum ks. Czartoryskich.

Najnowszy wyraz techniki reprodukcyjnej.

Wydanie popularne wiel. 52X42; cena K 3·—, wydanie wytworne, na papierze chińskim lub holenderskim, wiel. 50X65; cena K 10·—. Każdy egzemplarz numerowany i sygnowany.

Do nabycia we wszystkich księgarniach, oraz sklepach i składnicach Ligi Kobiet. 8540 1 3

Mendel Pamm

podaje uprzejmie do wiadomości, że **magazyn mebli, istniejący od roku 1874** został przeniesiony na

ul. Wiślną l. 8, I p.

naprzeciw Banku austr.-węgierskiego. Poleca zarazem artystyczne i najnowsze modele fabryk drezdeńskich, stuttgardzkich, oraz monachijskich. 8596 2 0

J. KLEIN, Kraków, Lubicz 3

Wydawnictwo kart widokowych

poleca

największy wybór kart wedle reprodukcyi najznakomitszych artystów polskich, angielskich, bułgarskich, czeskich, francuskich, posiada tysiące wzorów kart **świątecznych, noworocznych** we wszystkich językach.

Ceny hurtowne dla odsprzedawców. 8640 1 6

Jadalnia dębowa

z krzesłami skórą obitemi, sypialnia mahoniowa z wkładami do łóżek stołkami, dwa dywany, zastaw na umywalnię, wszystko prawie nowe po niskich cenach 8467 3 3

Hala Aukcyjna, Pałac Spiski.

Kalesony trykotowe z włochatym spodem

po 40 i 48 K za tuzin

Koszule trykotowe męskie z włochatym spodem

po 40 i 46 K za tuzin

do nabycia za pobraniem u firmy **Brüder Kollmann, Wiedeń, XVI., Hasnerstrasse 24.** 8519 2 2

Szewscy czeladnicy lub majstrowie

szczególnie z prowincyi, pracowici i trzeźwi, znajdą zaraz na czas wojny i dłużej stałą pracę i dobry zarobek przy wyrobie obuwia wojskowego.

Praktykanci szewscy **starsi, zamiejscowi,** oraz **dziewczęta miejscowe,** zręczne i pracowite, również zostaną przyjęte.

Zgłoszenia pisemne: Fabryka obuwia dla c. i k. Armii, Kraków, Czarnowiejska 27. 8553 4 5

Wystawowy skład mebli

dolno-austryackiej akcyi popierania przemysłu krajowego

Wiedeń, VII., Mariahilferstr. 120. Central-Palast, I p.

Wysyłka mebli do Galicyi i Królestwa Polskiego.

Stała wystawa zwyczajnych i wykwintnych urządzeń domowych.

Wyłączny wyrób wiedeńskich przemysłowców.

Wolny przegląd dla PP. Interesentów od godziny 9 przed południem do godziny 7-mej wieczorem.

Wyjaśnień pisemnych udziela się chętnie

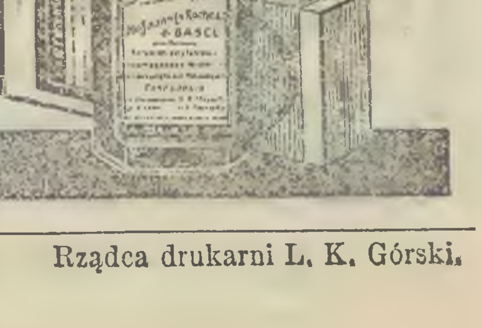
8595 1 4

SIROLIN „Roche"

Wskazana w chorobach piersiowych, kokluszu, astmie, po przebyciu influency.

Kto powinien zażywać Sirolinę?

1. Każdy, kto cierpi na dłuższy czas trwający kaszel, gdyż jest lepiej ustrzedz się choroby, aniżeli się leczyć.
2. Osoby cierpiące na chroniczne katary oskrzel, które leczą się znakomicie przy pomocy Siroliny.
3. Astmatycy, którzy dzięki użyciu Siroliny, doznają istotnej ulgi w swych cierpieniach.
4. Dzieci skrofuliczne, u których Sirolina wywiera korzystny wpływ na stan ogólny.

Do nabycia we wszystkich aptekach po Koron 4.—

7158 22 36